

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred lu v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K., pol leta 4 K. in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K., za druge izvenavstričke dolžde 8 K. Kdo boš sam po njega, placa na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se določi do odpovedi. — Ugot „Katoličkega tiskovnega društva“ dobivajo števnik brez posebne naročnine. — Posamezni števnik stanejo 16 vin. — Uredništvo: Korotka cesta štev. 8. — Kopija se ne vrača. — Upravnštvo: Korotka cesta štev. 8, sprejemate naročnino, inserirati in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitivre za enkrat 48 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglaševanja primeren popust. V oddelku „Mala naslovka“ stane beseda 10 vin. — Inserirati in sprejemajo do torke opokine. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Romanje na Dunaj.

nški uradnik, župan in bivši nakupovalec živine, je bogataš in oproščen vojaščine. Krambergarju v Kaniji se kot nakupovalcu živine in županu dobro godi in torej nima želje po miru. Juhart v Slov. Bistrici je tudi lahko prav zadovoljen z vojsko. Ima dovolj vzrokov. Dr. Mravljak je večkratni milijonar in se mu rav nič ne mudi govoriti za konec vojske. Thurn je bogat župan in notar v Ljutomeru, dr. Jaborniku tudi ni treba na fronto in Linhart je — tudi doma.

Prav je povedala petkova „Straža“, ko piše: *Stika z ubogim in rdečim ljudstvom nimajo nobenega. Oni ne vedo, koliko ljudi umira med nami od preslabih prehran, ne vedo, kako naši ljudje vsled nadčloveškega trpljenja telesno in duševno propadajo. Naši travniki ginejo, rodotost polj ponehava in vinogradni pojemajo, hlevi se praznijo, poslopja razpadajo. Cesar ni v sreču, tega tudi ni na jeziku. Deputacija je na Dunaju o mirovni želji molčala, kakor da bi je ne bilo med nami, pač pa je razpaljevala narodnostne strasti proti onim, od katerih in med katerimi živi. To si bo ljudstvo zapomnilo! Vsak, kdor se stori direktno ali indirektno krivega, da se vojska nadaljuje, bo od ljudstva sojen!*

Da voditelji in govorniki pri nemčurskem odposlanstvu nimajo želje po miru, niti ni nič čudnega. Dr. Smiderer, Ornig, dr. Orosel, dr. Jurič, Paskolo, Hojnik, Krambergar, Juhart, dr. Mravljak, Thurn, dr. Jabornik in Linhart ne čutijo vojske od nje slabе strani, kakor jo čutijo drugi, je jasno. Ornig je milijonar, nobeden njegovih sinov ni na fronti izkuša gorja vojske. Pač pa so ga izkusili slovenski naši kmetski može in mladeniči. Mariborski župan dr. Smiderer je tudi milijonar in njegov sin je v varnem kotičku — a ne na fronti. Dr. Orosel še ni ne urice izkušil vojske in lepo mirno lahko kuje kot advokat iz pravd zlate rumenjake. Dr. Jurič je tudi advokat in kot župan v Studencih oproščen vojaške službe; ni mu treba na vojsko. Paskolo je Lah ter kot župan in nakupovalec v varnem zaledju. Obogatelj je v vojski in ni se mu treba batiti, da bi mu mimo ušes fréale sovražne krogle. Hojnik je penzioniran ževez-

Kaj ste delali na Dunaju?

Kmet iz ptujskega okraja nam piše: Zadnjih ste prinesli v „Gospodarju“ nekatera imena onih nesrečnikov (škoda, da ne vseh), ki so šlo tožariti na Dunaju svoje brate Slovence. Čital smo, kako so nas sramotili, kako so se trudili, da bi pričali vladarja, da Jugoslavija ni potrebna. Seveda, svojega namena niso dosegli, ker za nemškutarsko blebetanje nihče na svetu ne da ne počenega groša. Vsi pa tudi vemo, da nemškutarska drevesa ne bodo nikdar zrastla do neba — pobožne želje odpadnikov pa se ne bodo nikdar uresničile.

Kot priprosti kmet, ki se dosedaj nisem mnogo

brigal za javno življenje, vprašam nemčurske romarje: Zakaj pa niste na Dunaju nič govorili o nasilnih rekvizicijah, ki se dogajajo v naših krajih? Zakaj niste povedali cesarju, da mora slovenski kmet za nadaljevanje vojske dati že skoro zadnje živinče iz hleva, da se pri tem godijo velike nepravilnosti, da pri tem nekateri počnoma obubožajo, drugi pa se bogatijo in debelijo? Povedali tudi niste, da mora naš kmet za domovino oddati zadnje zrno žita, tako, da je družina brez kruha, dočim so nemčurski bogataši z vsem založeni. Pozabili ste tudi povedati, da moramo kmetje oddajati zdravo mast za 8 K., židovske centrale pa jo prodajajo ubogim slojem za 40—45 K. Opozoril Vas tudi moram, da niste povedali, kako malo kmetov je oproščenih vojaške službe in kako pridno se po mestih oproščajo gledališki igralci, agentje, veletržci in uradniki. Zakaj niste odpri ust, in povedali, kako tirajo naše sinove-uradnike v tuje zapuščene kraje, k nam pa nam vsiljujejo same tujce, ki nimajo srca do našega ljudstva? Še na sto in sto drugih reči, ki nas žalijo, ste pozabili, ker so všeča sreca bila zakrnjena in napolnjena samoga slepega sovražstva do slovenskega rodu, ker nočete, da bi slovenski kmet se mogel kedaj otepsti svojih tlačiteljev. Tudi za mir se niste prav nič potegnili. Seveda ne, ker ste se popolnoma zapisali vsenemški stranki, ki pravi, da vojska ne sme prej nehati, dokler ne bo Nemčija zagospodovala nad celim svetom.

Taki ste! Sooznali vas smo. Ljudstvo bo izreklo svojo uničevalno sodbo nad vami.

Načelo narodne samoodločbe bo zmagalo.

Casopis je ima različne bralce; zato je tudi raznolika njega vsebina, da je vsakemu ustrezeno. — Smer časopisa se že iz ene posamezne številke lahko spozna, kakšni struji da pripada. Naša smer je poteg tega, da smo katoličkega naziranja, odločno narodna. Zamoremo torej ustreči le bralcem enakega naziranja; kdor ni z nami, njega v sedanjih časih, kjer je vprašanje našega osvobojenja na površju, ne

LISTEK.

„Pranger“.

(Januš Golec.)

(Dalje.)

Edini Sultan je bil vojak in za nevarni položaj razsoden junak, ki je smatral pod svojo častjo, da bi se vmešaval on kot vodja in voznik v ročni metež in suvež in tepež. Klofutnil je onega nasprotnika, ki je še vedno držal konje, da je poljubil v slovo prangerja, nato pa je naložil kar sam neovirano vzrok tepeža na voz in počnal konje v galopu s plenom vred proti domu.

Podsrečani so še krvaveli nekaj časa brez upa zmage pod Šentpetersko premočjo, dokler se niso umaknili prisiljeno z obilo puščano krvjo v svoje kote in skrivališča. Nekaj jih je obležalo na bojnem trgu, dokler jih niso spravile Podsrečanke z vodo k zavesti in vstajenju.

Zmagoviti Šentpetrani so menili po pobegu nasprotnikov, da jim je odpeljala prangerja sama peklenška zloba. Sicer zmagovalec v bitki, pa vračali so se iz trga brez znaka zmage. Koliko veselja, koliko navdušenega juckanja je zaorilo iz 14 grl, ko so došli kmalu za Podsrdo svojega vodjo Sultana s prangerjem na voznu. Pa, o ti prangersko semo stoltni zavisti in sovražstva, počivalo je na voznu — brez glave!

Okrinja in z železnim ovekom k podolgovatem truplu pritrjena glava je bila odpadla ali v Podsrdu ali med potjo pri odskakovjanju voza. Kolovodja Sultan je predlagal odhod brez prangerjeve glave, ki je zaostala nekaj na podsredni zemlji za seme v posnejših letih. So bili Šentpetrani popraskanji do ži-

vega, nekaj kapljic njih preponosne krvi je zdrknilo v ponizno podstreško zemljo, pa kdo bi se menil za lahne rane, če mu je nastavljen na usta do roba polni kelih zmage. Nikdo od ranjencev ni vekal ali stokal, vsi so peli ter ukali krog kamenitega teleca — prangerja. Naši junaki so bili tako zmage pijani, da se niso več uvrstili v vojaško varno pohodno čerto, ampak so korecali vse ob obeh straneh na voz na loženega prangerja, pripravljeni braniti stoletja zakletega osvobodenca do zadnje kaplje krvi in celo do smrti.

V ponočnih urah, ko je vodil zmagoviti Sultan svoj pohod in boj za davno, davno izgubljeni venec in zbrana 12 mož broječa godba. Od veselja žarciti se župan je odkazal na odhod proti Podsradi, da pozdravijo že na potu junake izvojevane tržke slave. V sprevod se je uvrstilo tokrat vse: bogati, pismarji in priprosti moškega ter ženskega spola. Gospice prazničnih oblačil so nosile venec v zavesti, da bodo uživale odslej kot tržankę med svetom več ugleda in imeli več pravic do čebljanja nemškega jezika.

Prehodile so kake pol ure hoda po cesti proti Podsradi, ko im je oznanjalo že od daleč glasno ukanje bojevnikov, da se vračajo v objem domače vrsti z uresničenjem že stoletnih Šentpeterskih želj in doslej še neutešenega hrepenenja. Ko je pridržal voz v vidik častnega sprevoda, je udarila godba poskočno, županu so zaigrale v očeh solze veselja in ponosa, da je ravno on ona izvoljena oseba, ki bode

prekrstila dosedanje vas Št. Peter v — trg!

Voz s prangerjem je postal, svirajoča godba je utihnila, pristopila je gospica z vencem, da ovenča kamenitega boga, župan je že hlastnil po sapi, da nagovori junake. Predno pa mu je ušla prva beseda, mu je padlo oko na prangerja — brez glave. Župan je pozabil na pozdravni govor, potipal prangerja po brezglavnem vratu in vprašal presenečeno žalostno:

„Kje pa ste pozabili glavo?“

Vodja Sultan se je odrezal, češ:

„Vsak boj tirja smrtne žrtve. Pri mrtvem prangerju je glavno truplo ne glava, ki je majhna in ne znatna.“

Župan je odkinil neverjetno, gospica je okitila mrliškega prangerja, godba je udarila koračnico, in odpeljali ter odkorakali so v Št. Peter brez pozdravne nagovora. Župan je nameraval prijeti zvezdo pozdrava prangerju, a ravno temu je bila vzeta — glava.

Pri Gabrovem Karlu so luckali nato najboljše vino, godba je cvilila in pihala v korak in krog peli so, plesali ter napijali prvoroditeljem tržanstva. Pa tudi na prangerja Šentpetrani niso pozabili. Siročak, skozi stoletja je trpel kot rojen Šentpetranci žejo v vinorevni Podsradi. Ponesli so ga kar v vinsko klet, da bi se očpočil vsaj kot mrlič v objemu srca hudečega alkohola. Pranger bi naj ostal v kleti tako dolgo, dokler bi Šentpetrani ne prespali zmate in se pogovorili o dostojnem prostoru, kamor bi se najpostavil vidni spomenik s krvjo priborjene, pa novorjene — tržke časti in slave.

Sentpetrani so utrujeni od veselja, boja in čutja prespali celo predpoldne dne 11. aprila 1882. Pustimo novopečene tržane v ponosnih sanjah in malo nogleimo v premagano, stepeno ter hudo oropano — Podsrado.

(Dalje prihodnjih)

moremo zadovoljiti, ker zvoljen se bo hudoval nad neprestanimi spopadi z našimi gospodstvaželjnimi sosedji.

Cas, v katerem živimo, je tako važen v političnem oziru, da smo kot političen list s politiko čudno obremenjeni. Sicer pa politika v naših očeh ni sama sebi namen. Znali bomo tudi kaj drugega povedati k: bomo z našimi sosedji res pravi sosedji, to je enakopravni, in bodo moje potegnjene med nami. Sedaj pa je politika, ki jo zasledujemo, potrebnogorožje, da si od protivnikov izvojujemo svojo prostost in si zagotovimo obstanek. Druge besede nimamo kot besedo graje nad državniki in nasprotnimi strankami, ki nas silijo iskati si samopomoč, če hočemo živeti. Politika sedanjega časa zove se deklaracijska politika; druge ne poznamo. Kar je v majniški deklaraciji 1917 izraženo, to je naša zahteva. Ne vemo, koliko obletnic bomo še obhalili po prvi obletnici deklaracije, dokler se naše pravične zahteve ne uresničijo. To vemo, da ob vsaki obletnici bo izraz naše samoodločbe bolj glasen, slišen vedno dalje. Ves svet in celo nebo naj izve o vnebovpijočih krivicah, ki se nam gode. Ali ne tečejo siroti solze po licu? Ali ne vpujejo zoper onega, ki jih izžema. Z lic se namreč v nebesa vzdigujejo in Gospod, ki se da izprositi, se jih ne veseli.

Da je naša politika res deklaracijska, oziroma, da je deklaracija bila res izraz narodove želje po samoodločbi, o tem na podlagi toljega, števila podpisov in izjav ne more nikdo dvomiti. Gre torej le za pravico samoodločbe. Pravica samoodločbe je na vseh merodainih mestih narodom priznana, vse državniki v skupnih držav so za njo. Žal, da nekateri izmed njih niso bili odkritoščeno za njo, ampak besede zlorabljajo za nova podjarmjenja. Toda načelo samoodločbe je svetovno priznano. Svetovna vojna se sicer za in proti temu načelu še bije in nadaljuje. Ali ker je mir brez zmage tega načela nemogoč, lahko rečemo, ne da bi bili preroki: Kakor gotovo bo vojne enkrat konec, tako gotovo bo sklep miru omenil zmago naše samoodločbe in s tem tudi zmago naše Jugoslavije.

Pr

skega jezika.

(Dopolnil)

Lepo si nas navdušil, dragi "Slovenski Gosp." za pravice našega dragega jezika in s tem za pravice našega naroda. Pa vendar hoče premilo opravljati one, kateri znajo nemški in pridejo v skušnjava, posluževati se brez potrebe nemščine. Ravno ti s svojo mehkobo, neodločnostjo in bojaljivostjo, da ne bi imeli kakše škode, ali z upajjem, da dosežejo kakše ugodnosti, škodujejo naši sveti pravici najhujše. Prvič s slabim zgledom: ravno kmet, ki ne zna nemščine, kaj rad šteje vse ugodnosti, napredok, bogastvo, ugled, katerega mogoče ima človek, ki je več nemščine, samo na račun nemščine, ne pa na račun vseh drugih zmožnosti, večje strokovne izobrazbe, pa-metnega gospožarjenja in drugih vrlin. Drugič skoduje ugledu celega naroda: Kdo naj spoštuje naš jezik, če ga ne spoštuje moj sami? Kdo naj spoštuje nas, če trepetamo pred kakim nemškutarskim uradnim slugo ali trgovskim vajencem? Kak ugled naj ima od ljudstva izbrani župan, po samem cesarju potrjeni okrajni načelnik, če pozabijo slovenski, kakor lučiro stopijo pred vrata kakega c. kr. urada? Kje bo tak mož žrtvoval imetek in kri za narod, kateri začali s orod mogoče v samo neopravičenem upanju, da mu bo davčni urad mileje odmeril davek, ugodnejše rešil prošnjo ali pritožbo?

Zato proč z neodločnostjo, Vi, kateri znate govoriti nemški, imejte to za sebe, pa ne škodujte s tem narodu, ne dajajte slabega zgleda bolj neukim. Vedno imejte na misli, da je uradnik, trgovec, obrtnik radi vas, ne vi radi njega. Edino pravilno je, da tisti, ki hoče živeti med vami in od vaših žuljev, - rina slovenski; nepotrebno in nespametno pa je, da bi se zavoljo njega kakšnih tisoč ljudi učilo nemški. Pa tudi vi, ki ne znate nemški, bote največ storili za pravice našega naroda, če ne sprejemete nobenega vam nerazumljivega dopisa. S tem si prihranite tudi nepotrebni strošek, ki ga plačate raznim pisačem za branje in odgovor, in morebitno drugo škodo. In tako storite veliko več za naš jezik in naš narod, kakor vse pritožbe poslancev. Kvišku sreca! Vse za naš materni slovenski jezik. Na svoji zemlji svoji gospodarji!

Kako govori koroška Slovenka

Odlomek govora koroškega slovenskega kmetskega dekleta na nekem slovenskem shodu na Spodnji Stajerskem:

Prinašam Vam pozdrave 120.000 koroških Slovencev, ki izmed vseh Jugoslovanov najbolj trpimo pregajanje in krivice. Že pred vojno koroški Slovenci nismo imeli nobenih pravic, a ko se je vojska začela, dvignili so se naši narodni nasprotniki Nemci in odpadniki s tako surovo silo proti nam, kakor ob času, ko so Turki pustošili po slovenskih krajih. Nemški volksrat je močiliziral svojo surovo nemško armando in začeli so goniti z nasajenimi bajoneti na Še doma ostale Slovence, duhovnike ter druge odli-

ne narodnjake, katere so sramotili, napljuvali, tepljali, kar se ne dela niti z razbojniki. Ker niso mogli koroški Slovenec ponemčiti s šolami, se si hoteli Nemci ohladiti jezo nad nami Slovenec, ob takem času, ko ni bilo državnega zborna in nismo imeli nikjer pomoči.

Prve dve leti vojne koroški Slovenec skoraj še sam za sebe ni smel misliti "Slovenec sem." Kdo pa je celo hotel misliti, da je Slovenec, je pa mora imeti že testament pripravljen. Krivice, ki se nam koroškim Slovencem godijo, so tako velike, da jih more poznati le tisti, kdor pri nas na tužnem Koroškem živi. Ko otrok pride v šolo, začne se nemško nekulturno delo. Večina šol dobi podporo od Südmarke in od sulfereina, da le slovenski otrok na taki šoli ne-sliši nobene slovenske besede. Otroci ne znajo ne nemško in ne slovensko. Ako em na cesti srečajo, "Te pozdravijo nemško: "Grüss Gott!" in če ga kdo vpraša, kaj pomeni to po nemško, pa pravi: "Jaz ne znam nemško." Na šoli Tolstij vrh, kjer ni nobenega nemškega otroka, so morali učenci več ur klečati, ker so učiteljico pozdravili na cesti slovenski.

Pri nas na Koroškem bi bilo treba na poštah, na kolodvorih, na vlaku, na sodniji, na davkariji, na okrajnih glavarstvih, pri finančnih in pri vseh drugih uradih, tovarnah itd., da bi Slovenec peljal tolmača seboj, če hoče kaj opraviti. Od nobenega urada ne dobis slovenskega pisma, nobene slovenske tiskovine; samo tedaj, ko so klicali naše fante in očete na vojsko in ko pobirajo vojno posojilo, takrat so nabijali tudi slovenske razglaške, takrat je smel tudi Slovenec umirati in žrtvovati in niso ga poslali iz fronte nazaj domov, če ni znal "deutsch."

Izmed več tisoč koroških Slovencev, sta žalil bog padla tudi moja dva brata v vojni, pa ne zato, da bi nas koroški Slovenci še naprej preganjali, ampak za Avstrijo, ki nam za plačilo mora dati svobodno Jugoslavijo.

Dragi slovenski Stajerci! Dolgo je bila meja tu med Stajersko in Koroško zaprta. Tri leta so jo strazili vojaki z nasajenimi bajoneti in nabitim puškami. Slovenski Korošci nismo smeli k Vam, dragi Stajerci. A odslej se naj meja razbijje za vedno. Naj ne bo med Jugoslavijo nobenih deželni mej več! Prinesla sem iz občin Tolsti vrh, Guštanj in Kotelj 1100 podpisov za Jugoslavijo. Ti prostovoljni podpisi prosijo Jugoslovanski klub, da naj ne odneha prej, da bomo rešeni nemških kremplev zdržani s svobodnimi avstrijskimi in ogrskimi ter furlanskimi Slovenci, Srbi in Hrvati v srečneši svobodni Jugoslaviji!

Novi predpisi namestništva za promet z živino na Štajerskem

Cesarski namestnik grof Clary je preustrojil graško vnovčevalnico in sicer popolnoma v smislu, da odločuje z živino v deželi v prvi vrsti le namestništvo. Po dosedajnih pravilih je imela deželna komisija precej moči, da bi bila lahko varovala težnje živinorejcev in konzumentov, če bi se bila ravnalna po določenih predpisih. Toda že dosedaj se ni cesarska namestnišnja brigala za skele deželne komisije in je ni hotela niti sklicati, dasiravno je to zahteval večkrat deželni odbor in zlasti člana ekscelementa grof Attems in poslanec dr. Verstovšek.

Deželni odbor je zavzemal od začetka vojne stalno, da se morajo obrniti veliki dobički iz kupčeyanja v prid živinoreji, toda namestnišnja je temu vedno nasprotna, ker je hotela s pridobljenim dobičkom kriti razne faltine fonde pri namestniji in razne izgube, ki so nastale vsled nespretnega gospožarstva in ponesrečene špekulacije raznih uradov. Ker se je od več strani pritiskalo na Dunaju glede ureditve vnovčevalnice in so nekateri člani deželne komisije tudi odločno zahtevali, da se jim položi načrtovan razčlen in pojasni naravnost uničujoča kriška revizorjev poljedelskega ministrstva o celiem prometu, si je cesarski namestnik pomagal iz te zadrege kratkomalo s tem, da je razpustil deželno komisijo in izdal nove predpise.

Nova določila so osupnila vse prizadete kroge, tako, da se je že deželni odbor sam bayil s tem važnim vprašanjem in hoče tud dosledno varovati težnje živinorejcev. Cesarski namestnik grof Clary določa, da se ves dobiček razdeli in sicer po dve tretjini na splošno avstrijsko vnovčevalnico na Dunaju in eno tretjino pa na cesarsko namestnijo v Gradiču. Ta dolžba je naravnost izizzajoča zlasti za deželo in za c. kr. Kmetijsko družbo, kateri sta delovali za povzročilo živinoreje. Velikanski dobički pri vnovčevalnici so po zaslugu cesarskega namestnika za deželo in za živinorejce izgubljeni.

Deželno komisijo je sestavila namestnišnja tako, da ima za svoje namene vedno lahko večino. Slovenski Stajer bo, kolikor nam je dosedaj znano, zastopan je po deželnem odborniku dr. Verstovšku, katerega je cesarska namestnišnja imenovala za člana z odlokom z dne 14. maja. Naša zahteva je, da bi moral biti v deželni komisiji zastopani vsaj ena tretjina slovenskih članov. Sicer je pa načrtovala deželne komisije tako omejena, da ne bo imela nobene moči in odločilne besede. Deželna komisija niti ne sme sklepati o raznih predlogih, ampak predsednik ima

pravico samo konstatirati, kakšna navodila so se sprožila v komisiji.

Na ta način so od oblasti nanovo oškodovani živinorejci in konzumenti, kajti družba bo skrbela na pritisak cesarske namestnije, da bo pridobila za njo kolikor mogoče novih dohodkov, kar bo šlo vse na račun naših kmetov-živinorejcev.

Ob obletnici deklaracije.

Slovenci, pozor! Slovenci, posnemajte! Od vzhlednih rodoljubov, v St. Lovrencu nad Mariborom smo sprejeli za Tiskovni dom dosedaj največje darilo 2320 K in tole pismo: "Prepričani, da je naš slovenski narod postal polnoleten, da rabí večjo hišo, večje obliko in več hrane; prepričani, da boste čim večja njegova izobrazka, tem večji njegov gospodarski napredek, tem večja njegova politična moč; prepričani, da boste k vsemu temu pripravili nov Tiskovni dom kot kulturno središče stajerskih Slovencev; darujemo ob obletnici jugoslovanske deklaracije zanj podpisani Šentlovrenški rodoljubi sedanjemu velikemu času tudi primerne darove v skupnem znesku 2320 K, in sicer: Lamprecht Maks in Marija, kmetovalca, 250 K; Skerbiniek Pavel in Julija, kmetovalca, 200 K; Schweigl Franc in Marija, 200 K; Brezočnik Anton in Katarina, 200 K; Paulič Jakob in Antonija, kmetovalca, 200 K; Horvat Friderik, župnik, 200 K; Kuk Jožef, vojni kurat, 200 K; Oblak Janez, kaplan, 100 K; Rododendron Franc in Marija, kmetovalca, 100 K; Paulič Marija in Terezija, kmetovalki, 100 K; Pernat Alfons in Frančiška, kmetovalca, 100 K; Ladinik Marija, mati-vdova, 100 K; Čipor Alojzija, kmetovalka, 100 K; Skerbiniek Milka, kmetovalka, 100 K; Pernat Marija, mati-vdova, 50 K; Peitler Jurij in Marija, kmetovalka, 25 K; Horvat Matilda, posestnica, 20 K; Paulič Rozina 10 K; Pušnjak Roman 10 K; Neimenovan 10 K; Pečovnik Marija 10 K; Brezočnik Marjeta 6 K; Karničnik Uršula 5 K; Ropič Ivana 5 K; Forneci Ivana 6 K; T. Gornjak 3 K; Javnik Marija 3 K; Arbeiter Frančiška 2 K; Arbeiter Pepca 2 K; Menhart Marija 3 K. Slovenci in Slovenke, razumimo veliki čas, darujmo velike svote!

Ob obletnici majniške deklaracije za Tiskovni dom! V St. Vidu nad Valdekom se je nabralo za Tiskovni dom v Mariboru sveta 363 K; darovali pa so: župnik Repolusk Fric 200 K; Repolusk Marija 5 K; Štalekar Marija, 5 K; Krajnc Jozefa 4 K; Dvorjak Leopold 4 K; Tamše Alojz 4 K; Vivod France 3 K; Klančnik Helena 3 K; Štinek Helena 3 K; Skočaj Helena 3 K; Tisnikar Florijan 3 K; po 2 K: Kun Marija, Vivod Marija, Sešel Antonija, Oprešnik Jera, Štalekar Antonija, Štalekar Liza, Štalekar Mihael, Štalekar Franc, Vivod Franc, Vočovnik Verona, Fr. Švab, Švab Anton, Tamše Rozalija, Tamše Martin, Tamše Cila, Skočaj Leopold, Pustinek Liza, Zaponšek Antonija, Zaponšek Liza, Pustinek Amalija, T. Plazi, Boha Pankrac, Merhar Miha, Zajamšek Marjeta, Kotnik Jurij, Mirkac Treza, Aberšek Amalija; po 1 K: Kotnik Marija, Kotnik Helena, Kotnik Neža, Kotnik Jožef, Grobelnik Angela, Grobelnik Franca, Rotovnik Antonija, Rotovnik Jozefa, Rotovnik Treza, Rotovnik Lovrenc, Rotovnik Leopold, Kolesnik Mar., Oprešnik Marija, Sešel Antonija, Pustinek Ivana, Pocnik Helena, Rednak Maria, Rednak Sebastian, Močilnik Martin, Marzel Lovro, Pustinek J., Tamše Franc, Tamše Janez, Tamše Roza, Tamše Marija, Tamše Angela, Klančnik Jožef, Kurmanšek Anton, Švab Jožef, Švab Antonija, Legnar Jožef, Legnar Franc, Klančnik Franc, Borovnik Franc, Zaponšek Miha, Japornik Rok, Mirkac Ferdinand, Mirkac Jurij, Mirkac Alojzija, Mirkac Antonija, Mirkac Treza, Aberšek Dominik, Aberšek Franc, Aberšek Marija, Brešar Anton, Skočaj Jožef, Podpečan Valentijn, Vivod Janez, Meha Roza, Hudovernik Franc, Tamše Franc, Čas Urša, Oprešnik Jera, Kos Liza, Skočaj Marija, Britovšek Marija, Britovšek Angela, Kotnik Franc, Zajamšek Angela, Mrzlovnik Verona, Krajnc Jozef, Cerkovnik Jozef, Šott Maria, Smoktar Antonija; župnik Repolusk Fric še za slovensko šolo v Mariboru 20 K, za Trstenjakov sklad 10 K, za Dijasko kuhinjo 17 K.

Naše žrtve za domovino.

Jelenkova obitelj v Razborci župnije St. i pod Turjakom je dobila pretresljivo vest, da je 23letni Jurček, ki je odšel leta 1915 na italijansko fronto, sodeloval pri 7. in 9. soški ofenzivi in si zaslužil bronasto hrabrostno svinčino, dne 18. aprila umrl v bolnišnici v Ljubljani na dobljeni pljučni bolezni. Ljubil je mir, bil dober, bogaboč mladenič, čast slovenskim Kladeničem. Vsi smo ga rádi imeli, Bog pa še rajši. Zato ga nam je odvzel, vzel iz te dežele nemira v svoj večni mir. Spavaj mirno v ljubi slovenski zemlji, ki si jo branil tako junakovo s svojim življenjem!

Rumež Franc iz Žabljaka pri Slov. Bistrici je umrl dne 11. maja t. l. v vojaški bolnišnici v Mariboru. Prehladil se je na bojišču in si nakopal pljučno bolezni, koji je žalil podlegel, star se je 21 let.

Že zopet smo izgubili dragega prijatelja iz vasi
Buče občini na Murskem polju, namreč A. Šoštarč, našednika 2. bosansko-hercegovskega pešpolka. Podlegel je hudi bolezni in umrl v neki bolnišnici na Ogrskem. Bil je blagega značaja in tih narave. A tudi njegova dva brata Alojz in Peter se še zmirajo bojujeta na italijanski fronti. Za slovo Ti bodi v imenu vseh prijateljev-vojakov: Mirno spavaj, dragi Tonček in lahka Ti bodi tuja zemlja!

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj sveti večna luč!

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se nemška otenziva na 120 km dolgi fronti od mesta Noyon do izhodno od mesta Reims nadaljuje. Dne 30. maja je padla važna francoska trdnjava in križišče železnic Soissons. Za Reims, ki je obkoren od treh strani, se bije sedaj stranovita borba. Reims je v razvalinah. Nemške armade so od Pariza oddaljene samo še 75 km. Prodiranje Nemcov je v zadnjih treh dneh le pošasio napredovalo, kajti Francozi branijo krčevito vsakopred svoje zemlje. — Angleška poročila pravijo, da pošlje Amerika v mesecu juniju 250.000 mož na francosko bojišče.

Bitka pri Soissonsu.

Med najbolji krvave boje na francoskem bojišču v sedanji nemški ofenzivi je prištevati dva dni trajajočo bitko južno od mesta Soissons. Bitka, ki je vspomnila dne 1. junija zjutraj zarana, je trajala še drugi dan v pozno noč. Nasproti si je stalo 10 divizij borilcev. Francozi so vrgli v boj svoje najboljše čete, da bi iztrgali Nemcem iz rok goreče mesto Soissons. Očividec piše, da je neprstano bruhalo iz stotine topovskih žrel ogenj in smrt v vrste vojskujočih se čet. Cele vrste oklopnih avtomobilov, takozvani tanki, so se zaganjali druga v drugo. Vsled hudega topovskega ognja se je tresla zemlja kakor ob najhujšem potresu. Bojišče je bilo podobno ogenj bljuvajočemu ognjeniku. Na tisoče mrtvih in grozno raztrganih trupel je pokrivalo bojišče. Soissons gori na vseh straneh in je porušen do tal.

Rusija zopet mobilizira.

Razmere v Rusiji so zopet zelo napete. Nad Moskvo je proglašeno vojno stanje. Vlada je razsila mobilizacijo 12 letnikov vojaštva. Minister Lenin je izdal na revolucionarno prebivalstvo oklic, v terem opozarja na resen položaj in nevarnost, ki grozi sedanjim vladim od njej nasprotnega gibanja med ljudstvom.

Razne politične vesti.

Kaj bo z državnim zborom? Ministrski predsednik se prav pridno pogaja s Poljaki, da bi jih pridobil za se. Pogaja se tudi z Rusimi. Nemški listi sedaj uglibijojo, kakšno stališče bodo zavzeli Čehi in Jugoslaviani ob otvoriti parlamenta. V tem tednu se bodo bale pričela pogajanja med zunanjim ministrom grofom Burianom in med delegati raznih strank. Razgovarjal se bo tudi s Čehi in Jugoslaviani. — Državna zbornica bo baje sklicana okrog 25. junija.

Ministrska posvetovanja. V nedeljo popoldne so se vršila na Dunaju ministrska posvetovanja avstrijskih in ogrskih ministrov. Posvetovanja, ki so trajala v pozno noč, so bila baje velike politične vzhodnosti. Posvetovali so se tudi o vprašanju ljudske prehrane.

Narodni svet. V Ljubljani se je dne 1. junija vršilo posvetovanje glede Narodnega sveta za Jugoslovanske avstrijske pokrajine. Dosegel se je popolnen sporazum med strankami. Narodni svet, ki bo sestavljen iz zastopnikov vseh jugoslovenskih strank, bo imel nalog, da vodi podrobno naročno delo in bo nadzoroval naše gibanje.

Slovenski tabor v Družmirju. Na Telovo navedani slovenski tabor v Družmirju pri Šoštanju je slovenograško okrajno glavarstvo prepovedalo. — Priprave za shod so bile naravnost velikanske. Že nekaj dni poprej so pletle dekleta vence, da ozaljajo prostore, može in fantje so pa postavili tri velikanske mlaje, raz katere so plapolale slovenske trobojnice. Od vseh strani je priliteko z vlaki, peš in na okinčanah vozovih na tisoce prebivalstva. Ko je pa ljudstvo zvedelo, da je shod prepovedan, da mu torej ni dovoljeno se razgovarjati s svojimi poslanci in zastopniki, se ga je polastila velika potrost in ogroženje. Vlada je poslala v Družmirje 30 žandarjev in vojake z nasajenimi bajoneti, da razženejo zborovalce, oziroma da preprečijo prihod ljudstva. Mnogo žarnih bramb in vozov so orožniki ustavili in jih prisili, da so se morali vrneti. Na shod je prišel poslanec dr. Verstovšek. Ko je na zborovališče prikroakalo vojašto z nasajenimi bajoneti, jim je poslance šel nasproti, je odločno ugovarjal pri zastopniku slovenograškega okrajnega glavarstva ter zahteval odstranitev vojaštva, kar se je tudi zgodilo.

Zbrane ogromne množice zborovalcev je pozdravil

vrlji Družmirčan v priprostih besedah, nakar je poslanec dr. Verstovšek obrazložil pomen nameravanega shoda. Povdarjal je, da poslanci vsled prepovedi ne smejo govoriti pred ljudstvom o miru, o prehrani, o trdih rekvizicijah, o zahtevi po kruhu in ne smejo cerhniti niti besedice o samostojnosti Avstrije napram Nemčiji. Poslanci ne smejo govoriti pred ljudstvom o združenju vseh avstrijskih Jugoslovanov pod habsburškim žezlom. Sklepno je poslanec zaklical ljudstvu: „Narod, radu se! Slova gre na dan! Iz krvi naših padlih junakov kljive novo življenje, se rodite nepremagljiva ljubezen do domače grude, do slovenske domovine, do Jugoslavije. Te nam ne uduši nobena strahovlada. Narod, ne omahuje, trdno stoji!“ Ves popoldan od 2. do 7. ure zvečer je vladal vzoren mir in red, nikjer ni prišlo niti do najmanjih izgrebov. Krasne slovenske pesmi so se razlegale naokoli in navdušene pesmi pojoč se je slovensko ljudstvo poslavalo od gostolubnih Družmirčanov.

Nemškutarji in vojno posojilo. Ornig je cesariju pripovedal, da so 200 milijonov K vojnega posojila podpisali njegovi pristaši. Ker se na Slovenskem Štajerju sploh ni več podpisalo, torej so podpisali to vse nemškutarji. Slovenci, to imate sedaj zahvalo!

Očka Ornig se nimajo dovolj denarja, ker so šli na Dunaj k cesarju, da bi si zaslužili „tožni groš“. Tožili so sicer po krivem, a se ne čudimo, saj tistim, ki so zatajili svoj materni jezik, nihče ne prisotja resnicljubnosti in odkritosčnosti. Tožili so torej očka-resnicljub Slovence, da niso hoteli Slovenci podpisovati vojnega posojila, ampak so kupovali — nemška posestva. Resnica pa je, da so Slovenci že mnogo vojnega posojila podpisali, a da bi Nemci in nemškatarski vojni literanti, ki so si v kratkem pridobili stotišča v milijone,lahko večje svote podpisali — če jih so! — je umevno. Očka Ornig, kako pa je z Vami? Ali sebe tudi med tiste štejeti, ki namesto vojnega posojila kupujejo posestva? Kupili so očka dve veliki graščini v vrednosti več milijonov, eno so z velikim dobičkom prodali. Zakaj niste tistih svot, s katerimi ste graščine kupili, dali za vojno posojilo? Ali se pri žepu neha nemškatarski patriotizem? Kako „pečen“ je patriotizem ptujskega peka Orniga, kaže slučaj, kako je zaslovel o priliki obiska nadvojvode Franc Salvatorja v ptujskih bolniščah njegov kruh.

Kako hinavščino so uganjali nemškatarski zastopniki pri cesarju, kažejo njihovi surovi, odurni in obrekovalni govorji. Sami zoper sebe so govorili, sami sebe, svoje lastne besede so pobijali. Da so tudi v tem očka-vodja mojster, so pokazali s svojimi odurimi besedami pred cesarjem. Tožili so Jugoslovane, da hočejo raztrgati državo, da izpodjedajo njen enotnost, a sami so zahtevali, naj cesar protiustavno uniči enotnost države, naj se ločita od skupnih dežel na severu Galicija, na jugu pa Dalmacija. Zakaj so očka zahtevali to od cesarja? Ali bo potem Avstrija bolj močna, bolj enotna, če se na jugu in na severu nekaj odščipne od nje? Ptujski očka to hočejo, da bi potem Nemci v Avstriji imeli večino in bi lahko z drugimi narodi tako delali, kakor so v začetku vojne leta 1914. Vaše besede, očka, so podobnega okusa — kakor vaš kruh.

Ljudstvo nas je posalo k cesarju, to je zopet izmed neresnic, katere so se na Dunaju govorile. Ljudstvo je že govorilo proti vam, za svojo svobo. Kadar bo ljudstvo prišlo do besede in veljave, vas ne bo poslalo na Dunaj, ampak v kot. Zadosti vas je spoznalo tekom štiriletnje vojne. Ljudstvo ve tudi, kdo vas je poslal na Dunaj: nemški Volksrat in pa povelje iz severa, iz Berolina. Nemčurji hočejo vojsko, a ne miru, celo onega med narodi ne marajo. Listi so poročali,

Ali ste morebiti za te marke potovali na Dunaj? Ljudstvo ve tudi, kaj vas je gnalo tje gor. To je bila vaša mržnja do Slovencev, gnala vas je na Dunaj skrb za svoje žene. Bojite se, da bi se naše ljudstvo osvojilo, rešilo teh tisočletnih pijač. Bojite se, da potem ne bi mogli več nas izkorisci, na naš račun obogatiti. Dozdaj se je moralno ljudstvo potiti za košček kruha, vi tuje in njih podrepniki ste imeli dobiček iz naših žuljev. Strah vas je pred ljudstvom, ki se je iz dogodkov za časa vojne marsikaj naučilo, spoznalo vas volkove v ovčjih oblačilih; spoznalo je njega, ki mu je kralil, jemal pravice, kdo zaviral njegov razvoj. In mi zahtevamo in bomo vedno zahtevali svoje pravice, če tudi vi nemškatarski bogataši in njih sluge popokate od jeze ali skoprnite od strahu. S tega stališča nas tudi vaše dunajsko romanje in vse obrekovanje ne odvrne več.

Štirje iz ptujske okolice. Z bojišča nam piše vojak iz ptujske okolice: Ker sem čital v dunajski „Preši“ imena nesrečnikov, ki so šli na uro gledati na Dunaj in so hoteli nositelja krone prepričati o jugoslovenskem zmaju. Med temi sem našel tudi štiriperesno deteljico od Sv. Vida pri Ptaju. Od teh 4 mož se je leta 1914 hotel vsak z denunciacijami proslaviti. Začenem pri najstarejšem, pri županu iz občine Vareja g. J. Žemljak. Ta mož naj pomisli, kdo je mu pomagal do prestola. Ali niso pri tem mnogo sedovalo Šoštarčeve klobase in vino? Prepričan sem, da bi danes vsi volilci preklicali svoje glasove, ako bi bilo to le mogoče. Drugi junak je občinski svetovalec občine Pobrežje, Verdenik, zvest prijatelj gospodine. Tudi on, kakor vsemi njegovi drugi, ni nikjer od ljudi priljubljen, vsemi štirje so znani kot Ornikovi riveski. Tretji je Jožef Murko iz Gornje Pristave, tu-

di priganjač ptujske nemčurške gospode in prijatelj njihovih kleti. Cetrti, takoimenovani vodja vsega posilnemštva v Šentvidski župniji, pa se imenuje Hans Šostarič, trgovec pri Sv. Vidu. Ta mož je že od nekdaj znan po svojin junashkih činih v zaledju in po svojih denunciacijah. Čudim se, kako more on za stopati občino Dravce, ko ne stanuje v njej in ni tam noben davčna lačevalec. Ko bi bili Dravčani raje Orniku naročili, da bodo dobile haloške občine, kjer naj jesti in kaj obleči in je velika revščina, da posreduje za uboge prebivalce za poceni obleko, obuvalic in za potrebnii živež, takrat bi ta deputacija imela gotovo vse, a drugače je le velika ničla. Vojači tukaj na fronti iz dna duše osojamo sedanje nemčurško gonjo. Slovenci bi naj vedno ostali sužnji dobrorejenih ptujskih nemčurških bogatašev. Mi bi ne smeli ostati nikdar svobodni. Na račun tujcev bi moralo naše domače ljudstvo samo hlapčevati raznim privanidrancem, gladovati in pretrpeti razne druge težave. Ljudstvo slovensko, sametuj se! Otresi se tisti, ki te imajo samo za ljudi nižje vrste. Pozdravi svojo rešiteljico Jugoslavijo! — J. M.

Trg Planina na Štajerskem na roboto za nemšto. Med one, ki so hodili na Dunaj k cesarju o Slovencih govorit neresnico, spada tudi Schescherko (Šešerk), trgovec in župan na Planini. Ta svoje glavne ni vprašal za dovoljenje ne občinskega starešinstva, ne občinskega odbora, temveč se je kar nekega dne na tihem vkradel na Dunaj z izgovorom, da gre po svojih trgovskih poslih. S tem svojim zvitim ravnanjem je postavil Schescherko pred svetom na sramoten oder ves odbor in starešinstvo, saj je hotel s tem javno pokazati svojo misel, da so mu oni peto kolo. On sam hoče namreč pri občinskem voznu tvoriti štiri kolesa in voziti z njim slovensko kamejne za takozvani nemški most do Adrije. Ptujski Ornig je v svojem govoru na vladarja naglašal, da so v odpodlanstvu zastopani vsi trgi Spodnjega Štajerja in lepo število slovenskih občin, ki prosijo odpotroči, naj se ne ustanovi jugoslovensko kraljestvo. Tudi Planinci naj bi bili takšni? Dvomimo, da bi občina trg Planina hotela nastopiti proti Jugoslaviji! Šešerkova zvijača je to vendar storila na njen račun. Šešerk je občino pred svetom vpregel v roboto za nemšto ter jo spravil ob čast in dobro ime. Toda upajmo, da je delal račun brez krčmarja! Po § 56 občinskega reda je župan za svoja službena dejavnja odgovoren občini, to je občinskemu starešinstvu in občinskemu odboru, oziroma volilcem. V smislu določb § 37 naj zahteva tretjina odbornikov takoj odborovo sejo. Ako je župan ne bo hotel sklicati, naj stori to njegov namestnik (prvi občinski svetovalec) pisemo. Na dnevni red točko: „Neopravičeno izigravanje trške občine Planina za južnoštajersko odpadništvo v odpodlanstvu na vladarja od strani župana L. Šešerka.“ Ako župan ne pride k seji, razpravlja občinski odbor brez njega, ako pride, mora dati vsa potrebna pojasnila ter mora pred glasovanjem odići iz sobe. Sramotni nečat robote za nemšto, katerega je pritisnil Šešerk na Planino, se da izbrisati le sledečim načinom: Občinski odbor skleni takoj po zgledu vseh sosednjih občin izjavo za ustanovitev jugoslovenskega kraljestva ter naj odvzame Schescherku vsako zaupanje s pozivom, naj odloži županovanje takoj v roke prvega občinskega svetovaleca, preskrbo z živili pa prevzemi kateri drugi trgovec. Izjava se naj pošlje Jugoslovenskemu klubu na Dunaj, da se z njim dokaže državnemu zboru in vladarju ter svetu sploh nečeden način postopanja južnoštajerskih posilinemcev.

Za deklaracijo so se izjavili: Občinski odbor občini Limbuš in Grušova pri Mariboru, 89 občanov v Grušovi, 987 mož, žen, mladeničev in deklet župnije Št. Jakob v Slov. gor., Jugoslovenska strogovna zveza v Rušah, župani, svetovaleci in več odbornikov občin Kumen, Činžat in Rotenberg pri Št. Lovrencu nad Mariborom, 110 podpisov iz župnije Št. Lovrenc nad Mariborom, 58 iz Belskega vrha župnije Sv. Barbara v Halozah, 75 slovenskih služkinj v Gradeu, 188 oseb iz Gorskega vrha, 428 iz župnije Sv. Barbara v Halozah, 837 iz makolske župnije.

Štajerc-revček, zakaj se togotiš? Iz Makol se nam piše: Odbori vseh šesterih občin naše župnije so že koj od kraja, ko se je začelo podpisovanje, se izjavili za deklaracijo in za Jugoslavijo. Razum tega pa so še nekatere rodoljubne mladenke začele po občinah nabirati podpise posameznikov in so jih tudi nabrali prav lepo število, namreč: Sv. Ana 129, Dečno 189, Makole 47, Peče 103, Stopno 166, Stenberg 203. Štajerci zeleni kušarji so okoli plazili in ljudi na vso moč plašili in strašili z najneumejšimi grožnjami, n. pr.: orožniki bodo vse tiste, ki so podpisali, polovili in tirali pred sodišča; vsak bo ustrezen, kdor podpiše; vso živilo mu bodo pobrali; in mnogo drugih takih neslanosti. A klub vsemu temu pa vendar toliko podpisov! Štajerc-revček, čemu se togotiš? Zastonj so vsemi tvoji zlobni naporji. Narod slovenski se vzbuja in se ne da pokončati. Naprej začava slave!

Girstmayr Francelj zopet poskuša svojo srečo. Prihodnjo nedeljo bo govoril na nemškem shodu v Velikovcu na Koroškem. Skušal se bo maščevati, za svoj prisilen beg v St. Janžu. Francelj, le pojdi na Koroško, na Štajerskem te itak nihče ne smatra za resnega. Mogoče te bodo prihodnji koroški nemškutarji kandidirali. Mnogo sreče, gospod Francelj!

lito delo in nam bo pomagalo do lepše, slavnjejsje pri-
kedenosti v svobodni Jugoslaviji pod vladu našega
jugoslovanskega kralja Karla I. Ali ni lep ta na-
črt? Ali ni morda vreden, da ga izvršimo?

Pretečed v Halozah. Od Sv. Trojice s Halo-
zah se nam piše: Na trojiško nedeljo so obhajala tu-
kajšnja dekleta Marijine družbe prelepo in v celen-
ginljivo cerkveno sljovesnost. Blagoslovila se jim je
nova krasna zastava. K temu veselemu dogodku so
jim prihitele kakor čestitati mladenke drugih Marij-
nih družb v dolgih procesijah s križi in zastavami
in v spremstvu gg. duhovnih voditeljev: največja iz
Ptuja, potem iz Hajdine, nadalje sosedne-haloške: iz
Gore, Leskovca, Sv. Vida in Žetal. Nad 300 deklet,
t. j. vse domače in nekaj sosednih, je prejelo sveto
obhajilo, velika krasna cerkev trojiška je bila natla-
čeno polna pobožnega ljudstva, ki je hvaležno poslu-
šalo slavnega govornika g. dr. Hohnjeca iz Maribo-
ra. Ker so tako številni sestanki Marijinih družb na-
vadno posvečeni tudi poduku, izpodbudi in izobrazbi,
je sledilo v Bralnem društvu še zborovanje, na kate-
rem se je govorilo o vsem, kar naj diči Marijino
družbenico, trdno katoličanko in značajno Slovenko.
Prvi je nastopil v zanimivem in šaljivem, samo nje-
mu lastnem prednašanju organizator mladine g. dr.

panega v zemlji. Pripeljali so vse v Matlike. A črez tri dni so tatoči, oziroma cigani pobegnili iz sodniških zaporov in še zdaj jih niso vlovali. Pri vas na Stajerskem so ropali na Vidmu ob Savi. Orožniki so zaprli domače ljudi, kateri so bili po krivem obsojeni v Celju in so že sedeli po tri in štiri meseca po nedolžnem v zaporih! Naenkrat se izve, da so domači ljudje nedolžni, da so bili storilci ogrski cigani, ki so zažgali tudi eno hišo. Domacne, ki so bili nedolžni, so izpustili. Poslanec Roškar je dvakrat interpeliral v državnem zboru, da bi dobili odškodnino, ker so bili popolnoma po nedolžnem zaprti, a le ne vem, če so kaj dobili. Cigantke pridejo podnevu prisit, ogledajo hiše in ponoči pa pride tolpa ogrskih ciganov ropat. To se godi že od nekdaj tu na ti meji, ker je prepovedano iti našim orožnikom na Hrvatsko, Hrvatskim pa na Slovensko. Ako bi se smeli varnostni organi svobodno premikati, bi bilo veliko bolj varno in bi se roparske tolpe hitro iztrebile. — Te Vam pišem zato, da veste, kako stoji varnostna stvar pri nas. Ko bomo imeli jugoslovansko državo, bo tudi zato boljše, ker bodo orožni ki lahko povsed hodili, kar pa zdaj ne smejo, drugače kot na svežem dejanju, da bi preganjali bežečega storilca. — Bivši orožnik.

Tedenske novice

Današnja številka „Slovenskega Gospodarja“ je zopet izšla na osmih straneh. Tovarna nam je zopet poslala vagon papirja, vsled česar zopet malo bolj prosto dihamo. Nemškim listom se ni treba tako boiti za papir. Nas Slovence bi pač povsod radi pritiskali k tlom.

Pisarna Slovenske Kmetske Zveze za Štajersko
zdržužena s Poslovalnico spodnjestajferskih slovens-
kih poslancev se nahaja v Mariboru, Koroška cesta
5, prvo nadstropje, desno. Pisarna daje članom Slo-
venske Kmetske Zveze pojasnila v gospodarskih, vo-
jaških, davvenih in drugih sličnih začevah, pomaga
z nasveti, sestavlja vlogo in prošnjo na oblaštni-
itd. itd.

Birmovanje in kanoniška vizitacija v dekaniji
Braslovče se začne v župniji Šmartno na Paki dne
13. julija 1918.

Biseromašnik. Preč. g. župnik Jožef Kolarič v Šmartnu na Paki nastopi dne 9. junija t. l. biserno leto mašništva. Dal mu Bog tudi dočakati biseri ju-
bilej!

Nevarno obolel je č. g. Alojzij Šuta, župnik pri Sv. Marjeti niže Ptuja. Nahaja se v bolnišnici v Ormožu. Priporoča se vsem častitim sobratom v molitev!

† Dr. Franc Tiplič. V Št. Lenartu v Slov. goricah je v petek, dne 31. maja, od kapi zadet umrl okrajni in distriktni zdravnik g. dr. Franc Tiplič v 49. letu starosti. Rajni dr. Tiplič je bil rojen v Veržeju. Kot visokošolec je bil član "Danice." V Št. Lenartu se je posebno ob začetku svojega naštopa pridno udeleževal političnega in društvenega življenja. Govoril je na političnih in izobraževalnih shodih. Bil je predsednik Slovenskega katoliškega političnega društva za Šentlenartski okraj in odbornik mnogih drugih narodnih društev. Dr. Tiplič je bil slovit zdravnik in splošno priljubljen. Neizprosna smrt ga nam je iztrgala nenašoma v najlepši moški dobi. Prenaporno delo v teh strašnih časih mu je izpodjedlo korenino življenja in v nedeljo, dne 2. junija pooldne smo ga spremili k večnemu počitku. Redkokdo živi v tako srečnih rodbinskih razmerah, kakor je živel pokojnik in redkokateri zdravnik je tako pričudstvu priljubljen, kakor je bil umrli dr. Tiplič. S svojo veselostjo je vsikdar ohrabril trpečega bolnika, navdal z novim upanjem skrbečo mater. Ljudje niti verjeti ne morejo, da bi ne bilo tega veselega obraza več med nami. Kako priljubljen je bil, je kazala ogromna udeležba pri pogrebu. Pri hiši žalosti mu je zapel mešan zbor žalostinko, na grobu pa moški zbor srce pretresajočo "Blagor mu." Prof. Voglar mu je govoril z ginaljivimi besedami začnji pozdrav ter tolažil vdovo in otročice in jih zagotevil, da bo ohranil ves narod Slovenskih goric pokojnika v najlepšem spominu. Od vnetega rođoljuba sta se še poslovila vlč. g. župnik Pšunder in učitelj g. Vauda.

Graf Bienert umrl. Na Dunaju je dne 3. t. m. umrl na pljučnici grof Bienert, bivši avstrijski ministrski predsednik v letih 1909 in 1910.

Praznik Srca Jezusovega — narodni praznik Jugoslavije. Jutri bo katoliški jugoslovaški narod kar najslavesneje obhajal praznik presv. Srca Jezusovega. V makarski škofiji v Dalmaciji je vsled obljube iz leta 1915 jutri zapovedan praznik. Po drugih krajih, kjer prebivajo Hrvatje, ga bodo zelo slavene slavili, posebno še v Bosni in Hercegovini, pa tudi v kraljevem Zagrebu, kjer se jutri vrši velika procesija v čast božjemu Srcu. Pa tudi Slovenci bomo kar najlepše jutri častili in slavili božje Srce Jezusovo. Težko bo najti župnije na Slovenskem, ki bi jutrišnji dan ne imela nobene slovesnosti v čast božjemu Srcu. Če kateri, tedaj sodi praznik božjega Sreca, da postane narodni praznik Jugoslavije. Postavimo Slovenci in Hrvati naše delo za svojo državno svobodo pod posebno varstvo božjega Srca Jezusovega, zaobljubimo se, da bomo v bodoče vsi katoliški Jugoslovani obhajali praznik božjega Srca Kot sloven praznik in božje Sreco bo blagoslovilo naše ve-

cajnost in naglasal, da morajo vzeiti resino idejo na roda in domovine □ svojo zaščito pred vsem dekleta in žene, ker žena odločuje usodo narodov. Podobno je govoril g. poslanec Brenčič, da je naklonil Bog našemu slovenskemu narodu dvojno dobroto: lepo zemljo in vrle krščanske matere, kar naj imajo naša dekleta vedno pred očmi. Za njima je govorila cela vrsta deklet: Palova iz Hajdine, Predikakova od Sv. Vlada, nadalje Mimika Žnidarič in Genofeja Trtinek iz Gore, Amalija Topolovec in Terezija Podgoršek iz Leskovca, Nežika Petrovič iz Ptuja, Urša Vogrin iz Žetal. Deklamacije sta imeli Gerčka Kmetec in Neža Podgoršek iz Leskovca. Še več bi jih nastopilo, ako bi čas dopustil; in kako so prednašale te mladenke neustrašeno in prepričevalno! Vse zborovanje, prvo Marijinih družb v Gornjih Halozah, nam ostane □ spominu z utisom, kakor ga je označila v sklepнем govoru domača družbenica Gerčka Kurež, da je mladenke ne samo trajno navdušilo, temveč bo obrodilo sad dela za versko življenje in za srečo slovenskega naroda. Končano pa je bilo slavje z deklamacijo domače družbenice Nežke Ornig na presvitlega cesarja, in razšli smo se s prošnjo na novi društveni zastavi krog Marije: „Z božjim Sinom varuj nas in družbo našo vsaki čas!“

Trg Ljutomer v zastavah. Zavejni ljutomerski tržani so razobesili povodom obletnice majniške deklaracije zastave. Žal, da so se nekateri ustrašili, in niso upali okrasiti svojih hiš z zastavami. Želeti je v bodoče malo več discipline. Ali je morda župan Thurn prinesel iz Dunaja kako strašilo seboj?

Hrvati za slovenske otroke. Na Primorskem gre za hrano še bolj trda kot pri nas. Otroci trpijo največ, ker ni kruha in ne mleka. Na Hrvatškem so se ustanovili odbori, ki skrbijo za sprejem in prehrano ubogih slovenskih otrok. Dne 1. junija se je prideljalo v Zagreb 140 slovenskih otrok iz Primorskega, ki ostanejo na prehrani pri dobrosrčnih bratih Hrvatih.

Linhart umrl. Iz Ptuja nam poročajo, da je v pondeljek, dne 3. junija, nagle smrti umrl „Štajerčev“ urednik Karel Linhart. Iz Dunaja, kamor je hodil tožarit Slovence, se je vrnil ves pobit in zdelan. Kmalu nato ga je Bog poklical na odgovor tudi za vse krivične besede, ki jih je pisal in govoril zoper Slovence. — Linhart ima za seboj burno življenje. Najprvo je bil Slovenec, potem je prestopil k socialnim demokratom in ko so mu pri njih postala tla že prevroča, je šel k odpadnjikom in je postal urednik „Štajerca.“ Postavljaj in šopiril se je kot voditelj štajerčijancev. Za časa njegovega uredovanja je bil „Štajerc“ na višku podlosti. Strupeni in nesramno pisani so bili njegovi članki. Danes Linharta ni več, kakor tudi Straschillov ni več; slovensko ljudstvo je pa še vedno in bo tudi vedno ostalo na svoji lastni zemeli.

Slovenska Straža. Občni zbor Slovenske Straže se vrši v kratkem; zato je neobhodno potrebno, da se sestavijo odbori podružnic Slovenske Straže in da prično z delom. Slovenski Štajer, na plan! Strnimo se v krepko narodno obrambo proti onim, ki nam hočejo oropati najlepše dele zale naše jugoslovanske zemlje na Slovenskem Štajerju. Oživimo podružnice Slov. Straže!

Darove za Tiskovni dom in slovensko šolo v Maribor sprejemata tudi prodajalna Cirilove tiskarn v Mariboru.

Roparske tolpe. Iz Posavja se nam piše: Z ozirom na notico „Roparska tolpa“ v „Gospodarju“ z dne 16. maja 1918, št. 20, naznam, da tam ob meji med Hrvatskim in Štajerskim prihajajo takozvani ogrski cigani. Imel sem 17 let opraviti z njimi tukaj ob kranjski meji. Kadar je bil v Novem Mestu kak semenj in so vedeli, da so orožniki doma, so se vselej pojavili pri kmetih. Ciganke so pa nosile ukradenno blago. Metliškim orožnikom se je vendar enkrat posrečilo, prijeti pri Karlovcu ď ciganov po imenu Nikolje. Tri vozova ukradenoga blaga so imel zakon.

Umor se je zgodil v majšperški fari pri Ptaju. V vasi Skrblije, p. d. pri Voglarjevih, je bila v soboto, dne 1. t. m., gospodinja sama doma. Hčerka je sla k sosedu v dnino, sin pa je gnal živino na pašo. Proti poldnemu pride sin s paše domov in hoče iti v hišo. Ker so bila vrata zaklenjena, pogleda skozi okno, pa o groza! Nudi se mu strašen prizor: Na tleh vidi svojo mater in poleg nje sosedovega 17letnega Janeza Geiser, oba v mlaki krvi. Začne grozne vpit. Ljudje na bližnjem travniku vidijo istočasno vojaka z nahrbtnikom bežati proti hosti. Sumi se, da bi bil ta vojak, najbrže kak deserter, umoril obe osebi. Tako reči se godijo v času te strašne svetovne vojske. In kljub temu si še Nemci in nemčurji želijo nadaljevanje vojske. Zdi se, da Bog le zastonj kliče ljudi k poboljšanju in pokori.

Gospodarske novice.

Kako se nam godi v ptujskem okraju? Iz Muretino nam piše prijatelj lista: Navajeni smo že slabega ravnanja od strani ptujskih nemčurjev. Vendar kakor ravnajo zadnji čas, je že nevzdržljivo. Kmet bi moral vse dati za ničovo ceno. Če pa pride kaj kupovat, pa še ne dobi niti eno suknje za denar, ki ga dobi za eno kravo. Če se pritožiš, da je predrago, pa se trgovec osorno zadere nad teboj: „Pa pusti, če je predrago!“ Ko se pa dela cena kmetskim pridelkom in živini, pa mora biti kmet tiho. In ako kmet, ki ne zna nemški, kaj prosi v slovenskem jeziku, se zadirajo nad njim v oholi nemščini. Ko mora gnati živino za erar, je še tako za plačati ogledni list, živinski potni list, pristojbina od valge in tako dalje. Pred kratkim so si ptujski nemčurji izmislili, da še lahko iz kmeta izderejo za vsako živino 30 vinarjev sejmske pristojbine. Tako naj torej kmet trpi vse stroške. Še vrv na rogovihi oddane živine mu vzamejo. Ptujskemu Ornigu pa se živine ne sme odvzeti, ker je plemenska. Kakšna je potem pa naša? Če bi kmet le še imel samo eno kravo, pa bi se mu vzela, ker menda ni plemenska. Ko se bo kmetom odvzela vsa živina, bodo taki meščani lahko kmetom prosto prodajali svojo živino za velikansko ceno, ker je njihova živina plemenska! Kdo od kmetov bi pač potem še ne žezel priti od nemčurske samopašne vlaude pod Jugoslavijo!

Oddaja žita. Posestniki, ki so oddali v maju žito, naj takoj zahtevajo od okrajnega glavarstva obljubljeni sladkor. Za 100 kg žita mora dati okrajno glavarstvo nagrade 2 kg, za 50 kg torej 1 kg in za 25 kg $\frac{1}{2}$ kg sladkorja. Kdor ne dobi, naj se takoj priroži.

Rok za prostovoljno oddajo žita se je podaljšal do dne 10. junija. Občine, ki se hočejo znebiti nasilne rekvizicije, še lahko do tega časa oddajo določene množine žita. Tudi zvišane cene še ostanejo v veljavi. Obenem ima tudi vsak, ki je oddal žito, pravico do nagrade v sladkorju.

Semena ni več. Mariborski okrajni žitni nadzornik nam naznana, da je razdelil že vso semensko aijo in proso.

Cene za klavne prašiče se bodo baje zvišale za polovico. Ko dobimo natančne podatke, bomo jih ob-

Svinjska rdečica grozno gospodari. Ž Dravskega polja dobivamo boročila, o širjenju svinjske rdečice.

koga polja dobivamo poročila o sirjenju svinjske rdečice. Dolžnost politične oblasti je, da upelje prisilno cepljenje svinj proti rdečici. Cepljenje je najboljše sredstvo proti tej kugi, ki napravi v naših krajih vsako leto na stotisoče kron škode. Župani, pozovite okrajno glavarstvo, da pošlje živinozdravniku cepit svinje. Svinjam pa dajajte tudi pridno sveže pitne vođe. Hleva večkrat potrošite z nevgašljanim arnom.

vode. Hleva večkrat potrošite z nevgašnjenim apnom.

Trta že cvete. Vinogradnik iz Svetinj nam poroča, da je opazil letos že dne 24. maja prvi cveteči grozd. Zdaj je ocvetelo že vse grozdje. Letos smo glede trnega cvetja za 14 dni naprej, kajti lanskó leto je naš poročevalc opazil prvi cvet dne 6. junija. Druga leta je grozdje cvetelo navažno še le v sredi junija. Če ne bo v poletju vreme preveč neugodno, imamo pričakovati zopet dobro vinsko kapljico. Grozdja pa je trta nastavila toliko, kakor še nobeno predenje leto. Kar po 4-5-6 grozdov je na eni mle-

Učni Vinogradniki, sedaj pridne škopite in župljajte. Boga pa prosimo, da nas obvaruje nevraja. Slana je včeraj (dne 5. t. m.) zjutraj poškodovala fižol in razne druge nežne rastline. Stari ljudi ne pomnijo, da bi bila slana meseca junija.

Dopisi.

Maribor. V petek dne 7. junija bo vojna uprava postavila 305 cm možnar na dvorišču hleva Götzove pivovarne Elizabetna cesta 4, da si ga občinstvo mora ogledati od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Plačati je treba zato 20 t., ki se porabijo v prid sklada za okrepevališče vojakov na kolodvoru.

Maribor. Pred tukajšnjim porotnim sodiščem se je pretekel pondeljek in torej zagovarjal 65letni Anton Topolnik, posestnik in gostilničar iz Cogetine, zaradi zavratnega umora svoje žene Frančiške Topolnik in zaradi poskušenega zavratnega umora Solastike Elbl, nezakonske hčere njegove prve žene. Med obema zakonskima je vladal preprič. Nekega jutra so našli Frančiško Topolnik in Solastiko Elbl s krvju oblitimi v postelji. Na teh pri postelji je ležala krvava sekira. Anton Topolnik je svojo spečo ženo ubil s sekiro in ker se je na hrušč zbudila Solastika Elbl, je tudi njo udaril s sekiro po glavi. Žena je bila mrtva, Elbl je pa okrevala. Anton Topolnik je umor tajil, toda Solastika Elbl je z vso gotovostjo pričala, da je Anton Topolnik ubil mater in tudi njo udaril s sekiro po glavi. Porotniki so spoznali Topolnika zavratnega umora žene Frančiške Topolnik krivega, nekrivega pa poskušenega zavratnega umora Solastike Elbl in sodišče je desetkrat predkazovanega zatoženca obsodilo na večala.

Selnica ob Dravi. Romanje k Sv. Antonu na Pohorju bo dne 12. junija. V Selnici bo sv. maša ob 6. uri zjutraj in potem procesija v Puščavo, kjer bo ob 8. uri sv. maša.

St. Ilij v Slov. gor. Prihodnjo nedeljo se bodo tukaj vršila poroka Ferdo Dreierja, posestnika v Selnicu, z mladenko Nežiko Hauco iz znane odlične slovenske rodbine Haučeve v Ceršaku. Zavednemu slovenskemu paru: Obilo sreće in božjega blagoslova!

Sv. Trojica v Slov. gor. Zdravnik dr. Brunon Weixl se je vrnil iz vojaške službe ter zopet ordinara pri Sv. Trojici.

Sv. Ana v Slov. gor. Tukajšnje Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 16. junija, v prostorih pri gdč. Seyfriedovi veselico z vzporedom: Slavnostni govor g. profesorja dr. Josip Hohnjec-a iz Maribora: krasna, času primerna igra „Marjetka“ in več šaljivih nastopov. Sedež 2 K, stojisci 1 K. Pridite, prijatelji našega društva, daljni in bližnji, mnogočestilno!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Nad vse nepričakovano sijajno se je obnesla prireditev našega izobraževalnega društva. Po štiriletnem samotarenju so nas zopet sprejeli stene društvene dvorane. Okoli 500 ljudi je napolnilo dvorano do zadnjega kotička. Sosedi in domačini so prišli z velikimi upi, kateri so se jim tudi v najboljši meri izpolnili. Splošna sodba je, da so vse igralke in igralci igre »Tri sestre« jim poverjene vloge zadeli tako dobro, da si boljše ni mogoče predstavljati. Veliko radosti sta nam naredila neutrudljiva tamburaški in pevski zbor, prisrčna je bila zabava pri šaljivem srečolovu in še bolj pri šaljivih licitacijah. Gostilna Škrlec je s svežim pivom in izbornim vinom, da celo z večerjo zadovoljila vsakegar. Hvaležni smo bralne mu društvo, da nam je v teh dneh duševne more, skrbi in žalosti naredilo vsaj nekaj ur radosti. Na splošno željo se bode igra »Tri sestre« ponovila v nedeljo dne 23. junija. Nastopita zopet pevski in tamburaški zbor. Na svidenje!

Sčavnica pri Radgoni. Pretreslo me je, ko sem slušala, da si je drznil naš učitelj g. Ozmetz izpregoroviti v pošteni ščavninski slovenski gostilni: „Proč od mene, kateri ste podpisali Jugoslavijo!“ Mi, ki smo podpisali Jugoslavijo, pa rečemo: Proč od nas, nemškutarji! V naši slovenski ščavnški dolini ne maramo narodnih odpadnikov. Kaj pa je pravzaprav g. Ozmetz? Zagledal je luč sveta na naši slovenski zemlji in sicer nekje pri Ljufomeru. In zdaj zatajuje svoj materni jezik. To in še mnogokaj drugega naj bi bilo zgled za našo šolsko mladino! Res se sramujem reči, da je v našem kraju več takih zaslepljenec, ki so naročniki „Stajerca“ in se ravna samo po njegovih naukih. Zato pa ti ljudje trepečejo kakor trepetlikia preid odpadniki, da se jim ne bi zamerili. Zato so tako zamišljeni, da niti ne vidijo, kaj se goodi okoli njih. Mi pa, ki smo podpisali našo deklaracijo, se ne damo več komandirati od odpadnikov — uršel še bo čas obračuna.

Ljutomer. V Gradiču je umrl bivši tukajšnji star Mauritsch, rojen Kamenčanec. Že v zgodnji svoji mladosti je zatajil materni jezik ter je bil tukaj naš najbolj zagrizen narodni nasprotnik. Truplo se je sezgal v Žitavi na Nemškem. — V trgu se prod bojnišnica, Gottweissova ustanova. Ponudniki se naj oglašajo v občinski pisarni. — Na Telovo so pričakovali naši narodni odpadniki v trgu revolucije, češ: da bodo Slovenci razbijali po trgu in napadali trgo. Župan je dal oznaniti, naj prebivalci zgodaj za-

pro svoje hiše in izložbe, a bil je to le prazen strah. Čejo sedaj raznašalo teh vesti.

Ljutomer. V Olomoucu na Moravskem je umrl babinski rojak g. Karel Kšela, načelnik tobačnih skladisò v Pavlovicu, star šele 52 let. Smrt ga je nasaša ravno pri čitanju „Slovenskega Gospodarja“, katerega je rad prebiral. Vrlemu narodnjaku večni po-koi!

Središče. Proslava obletnice jugoslovanske deklaracije, ki jo je ob nenavadno veliki udeležbi priredila mladina katol. izobr. društva 80. maja, je bila za nas zopet nov nagib da naj vstrajam, v svojih zahtevah po lastni državi in da se na ne damo strašiti od nobene nasprotne sile. Slavostni govornik g. dr. Hohnjec je nam v svojem obširnem govoru jasno prikazal, kako opravičene so naše zahteve. Jugoslovanska ideja je ideja pravice, ker se temelji na naravnem božjem in zgodovinskem pravu, pa se mora prej ali stej brez dvomno tudi ostvariti. Očarajoč je bil za vse pogled na živo sliko treh jugoslovenskih sester Slovenske, Hrvatice in Srbinke, ki so nam s svojimi izpadbudiščimi deklamacijami v pestrih narodnih nošah s kraljico Jugoslavijo na čelu nudile nezaboravni užitek. Enako smo z največjim zanimanjem sledili predstavljanju poučne Dr. Krek-ove igre »Tri sestre« ter se obenem čudili, kako se preprosta šolska dekleta in fantje umejo tako hitro prilagoditi igralskemu odu. Vsekakor je to sad marljivosti naše katol. mladine, ki se ne straši, če je treba tudi del svojega potrebnega počitka žrtvovati v korist narodne prosvete. Zavedna mladina! Stopaj neustrašeno dalje po začrtani poti našega nepozabnega Evangelista! Držeč se vsikdar zvesto katoliških načel nas nedvomno privedeš v krilo težko pričakovane svobode.

Dolič pri Ptaju. Naš Šrajnarjev Juža je tudi na tute stroške z nemčurji romal na Dunaj. Doma so ljudje bili sicer praznično oblečeni, mesenega pa niso zaživali, da bi mu izprosili boljšo pot, ko jo je imel lani v toplice. Tedaj je namreč za celo goreti pod njim, pa tako se niti tedaj ni posmodil, kakor z zdajnim romanjem in svojim če dñim rekviriranjem. In ta posmod mu ostane.

Juršinci. V naši okolici je nekaj županov, ki se bojijo podpisati deklaracijo. Zakaj ste tako strahobetni? Ali se res bojite Ornika? Veste, kaj se to pravi? Grdo je, če je mož, ki je rojen od Slovence, pa nima toliko poguma, da ci se pridružil svojim tovarišem in bi se podpisal za Jugoslavijo, ki nas bo očeta iz kremljev nemškutarjev in Nemcev. Čudno je, da so možje, katerje imam v mislih, takoj na nogah, če je treba podpisati zaupnico Ornigu, če pa se je treba pridružiti onim, ki hočejo boljšo bodočnost slovenskemu kmetu, tedaj pa se poskrijejo. Pri prihodnjih volitvah bomo temeljito obračunali s takimi bojazljivci.

Št. Lovrenc na Dravskem polju. V nedeljo dne 16. junija se vrši popoldne po večernicah v novi soli občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice in Strojne začrteže s sledčim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru, 2. Poročilo načelstva in nadzorstva, 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1917. 4. Poučni govor o raznih gospodarskih zadevah. 5. Slučajnosti. Udeležijo naj se shoda v obilnem številu ne samo člani, ampak tudi vsi gospodarji in gospodinje, mladeniči in dekleta!

Črešnjevec. Marcelin Gaberc se je poročil z Ivano Kline. Poročal ju je brat ženina, vč. g. Martin Gaberc, župnik od Sv. Križa nad Mariborom. Nabralo se je za dijaško kuhinjo v Mariboru 105 K. Novoporočencema obilo sreče!

Sv. Anton na Pohorju. Tudi letos se bo tukaj slovensko praznoval god sv. Antona, našega farnega patrona. Po stari navadi pridejo procesije iz raznih župnih Dravske doline in tudi od drugod. V sredo popoldne okoli 5. ure slovesen sprejem selniških romarjev pri križevi kapeli. Ob sedmih potem pridiga in večernice. V četrtek, dne 13. junija, bo rano sv. opravilo ob šestih za selniške romarje, pozno ob desetih. Vmes bo več tihih sv. maš. V nedeljo, dne 16. t. m. bo tukaj lepa nedelja. Bo tudi dvojno sv. opravilo: prvo ob šestih, pozno ob desetih s procesijo. Tadan bo tudi pomagal tukaj č. o. Filip iz Maribora, bo zavoril o tretjem redu. Vsi prijatelji in častilci sv. Antona, tega ljubeznejnega v čudodelnega svetnika, pridite! Prosili ga bomo tolazbe, sreče, miru in tudi zdravju v teh viharnih časih, pa bomo tudi molili za naše junake-vojake žive in rajne in za našega ljubljenega cesarja Karla, za cesarico Zito, za armado in domovino.

Braslovče. V nedeljo, dne 2. junija, smo proslavili obletnico majniške deklaracije. Udeležba je bila ogromna. Velezaslužni organizator mladine, prof. dr. Hohnjec, je v lepem poljudnem govoru razpravljal o mogočnem stremljenju, o visokih ciljih in svežih upih našega naroda. Iz navdušenja, ki so ga izvala njegova izvajanja, lahko sklepamo, da nam Slovencem nihče več ne more iztrgati naše ideje iz naših sreč. Mladenčki A. Prislani nam je navdušeno de-

klamirala Gregorčičev „Narodni dom“, potem se Hejleta prav spremno uprizorila igro „Božja deka.“ — Mnogi, ki si te igre niso mogli pogledati, so povabiljeni, da to store v nedeljo, dne 16. junija, ko se bo ponavljala.

Braslovče. Braslovška požarna bramba priredi v nedeljo, dne 9. junija, ob ¾ uri popoldne, pet dejansko igro „Vnukinja čarovnice.“ Čisti dobiček za spomenik padlih vojakov braslovške občine.

Trbovlje. Bralno društvo v Trbovljah priredi v nedeljo, dne 16. junija, ob 3. uri popoldne, v dvorani Društvenega doma ljudsko igro v petih dejanjih „Deseti brat.“ Vabimo k obilni udeležbi!

Rajhenburg. Zopet je majniška Kraljica utrgala cvetko in jo posadila v svoj nebeski vrt. Dne 21. maja smo spremljale na zadnji poti Marijo Jazbec iz Leskovec. Umrla je v nežnem cvetu, starca šele 19 let. Bila je članica Marijine družbe, vneta častilka Marijina. To je pričal tudi njen pogreb. V nebeskem vrtu zdaj cveti, in večna luč ji naj svetiš.

Rajhenburg. V nedeljo, dne 9. junija t. l., bo v tukajšnji krasni lurski cerkvi daroval prvo sv. mašo č. g. Mihael Pribovič, doma na Raztezu. Pridigoval mu bo vč. g. dr. Anton Medved, profesor iz Maribora.

Zagorje. Naš rojak Franc Čepin se je povrnil iz italijanskega vojnega vjetništva. Sedaj se nahaja v bolnišnici v Feldbahu.

Sv. Ema. Dne 1. maja je preminil na dolgi mučni bolezni in po operaciji v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu blagi, spoštovan in povsod priljubljeni mož Martin Šket, mlinar in posestnik, v starosti 61 let. Prepeljali so ga na splošno želje domačih k Sv. Ema. Rajnki Martin je bil daleč na okoli poznal in povsod spoštovan, kot vrli in pošteni igralec, ki je s svojimi poštenimi šalamami marsikoga oživel in kratkočasil. Pogreb je bil dne 5. maja popoldne od njegove hiše. Spremljali so ga k večnemu počitku domači in sosedni preč. g. župnik (od Sv. Petra), ob velikanski udeležbi hvaležnih faranov, na pokopališče k Sv. Ema. Pečivaj blagi mož v miru! Bodil ti domača zemljica lahka!

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p.t.: Oberski Jerica, Gornje Pleterje, Sv. Lovrenc na Dravu, 5 K; na gostiji g. Felicijana pri Rojkovih v Vumbahu se nabralo 21 K; Caf Janez, ministrant, Sv. Rupert v Slov. goricah, 1 K; Caf Jozefa, Sv. Rupert v Slov. gor., 1 K; Novak Frančiška, Smarje pri Jelšah, 10 K; Neimenován v Mariboru 20 K; J. Uršič, Smolinci, Sv. Anton v Slov. goricah, 2 K; J. Gornik, Sv. Ilij v Slov. goricah, 1 K; Kmetijsko društvo v Rečici 40 K; Žagar Marija, Podlog, Št. Vid pri Planini, 10 K; na gostiji Apolonije Hameršak v Podvinčah 20 K; župni urad Sv. Peter na Kronske gori 50 K; na gostiji Tomaža Slana in Alojzije Novaka v Medjimirju nabral I. Rakovec 18 K; cerkveni pevski zbor v Gornjemgradi 20 K; c. in kr. narednik iz Beljada 5 K. — Prisrčna hvala. — Dr. A. Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru.

Listnica uradništva:

Polička vas in St. Ilij: Če je res, da smo imeti tuji več živine in če za oddano živino dobijo nadomestek, opišite vse načanko. Imeti pa moramo načanke dokaze v rokah. Zadevo bomo spravili v razgovor na višjih mestih. To vendar ne gre, da bi imel tujeve pravice kot kmet-domaćin. Poročajte nam torej vse podrobno. — Ludovik Pučnik in tovariši: Veseli nas, da ste tako navdušeni za Jugoslavijo. Vračamo krepke jugoslovanske pozdrave. Dopisa pa ne smemo priobčiti. — Sierning na Gornje-Avstrijskem: Vaš dopis bi bil zaplenjen. Cenzura kaj takega ne prenese. — Slovenski 47. p. e. s. o. l. k. a. 1. stotnja: Ne smemo priobčiti. — Brestrnica: Mož menda niti ni prišel tako daleč. Če bo treba, ga bomo skrtačili. Vaš dopis pa je tožljiv. — Dražava — Ljóče: Še enkrat povdarnamo, da za prasce ni najvišjih cen. Kakšnih cen se Vam je treba držati, je težko določiti. Najbolje je, da se držite krajevno običajnih cen. — Vojak 87. p. e. s. o. l. k. a. Bratonečice: Bi bilo zaplenjeno. — Belevede: Nečitljivo. — Sobetinci: Mož, ki tako prodaja slovensko čast svoje občine, res ne zaslubi, da bi županoval. Tudi taki, ki klečeplazijo za nemčurji, bodo izginili. — Dolnič pri Sv. Urbanu: Hvala! Smo že poprej imeli stavljeno enako poročilo. Vaše pride v Stražo. — Ščavnica pri Radgoni: Ce imate kakše pritožbe zoper Vašega učitelja, naznamite jih poslancem. — Insrentom: Pri najboljši volji nam ni bilo mogoče spraviti vseh inseratov v to številko.

Božja pot na Sv. Uršuli. Kakor lansko leto bo tudi letos v romarski cerkvi na Sv. Uršuli do konca meseca septembra vsak pondeljek sv. maša in sicer ob 9. uri popoldne. Duhaniki morajo maševati tudi ob drugih dneh, ker je mežnar ob poletnem času vedno na gori. Za vino in hostije skrbi cerkev. Romarje se opozarja, da se nahaja slovenska gostilna v cerkveni hiši pod cerkvijo. Pridi vrli planin, nižave in oljnatniki od ceste.

Lotrijske stvilke.

Trst, 29. maja 1918 2 58 31 79 32
Dunaj, 1. junija 1918 76 20 27 48 83

MALA NAZNANILA.

Eva beseda stane 10 dinarjev.

XX Kupi se: XX

Lesna trgovina I. Catar v Celju kupuj veden žagan les mehak in trd, stavbeni ali tesan les, okrogel les, les za jame, kostanjev ali hrastov les in se naj mu pošljejo tozadne ponudbe. 692

Kupin kobil, 4 do 7 let staro, 14 do 15 pesti visoko, sicer lepega na pretežkega života, za enovrečno vožnjo vajena, pohlevna in v vsakem oziru brez napake. Kupim se tudi dobrohranjen konjicopravo za lahko vožnjo. Ta-kojšnje ponudbe s popisom kobile oziroma koujske oprave in naznanilom cene naj se pošljeno na upravnštvo Slov. Gosp. pod M. V. Z. P. 675

Za vojne invalide iz Slov. Štajerja želimo nakupiti manjša posestva, in gospodarska posloge poleg potrebnih zemlje, ki bi naj služila kot domovi za vrnitve se vojnike. Cena K 8000 do 10.000. Ponudbe z natančnim opisom posestva se pošljeno na Štajersko deželno komisijo v Gradec, Hans Sachsgasse št. 1. Deželna komisija za vratajče se vojnike. 685

Kupi se manjša trgovska hiša, na dobrem prostoru z nekaj posestvom. Cenjene ponudbe na natančni podatki na naslov: Filip Izaker, St. IIJ pod Turjakom pri Mislinjah. 659

Kupi se večje posestvo na Spodnjem Štajerskem ne dače od Maribora. Pojasnila daje upravnštvo pod "Posestvo št. 666."

Jesenov, hrastov, orehov, bukov in druge okrogne in razrezane trde lesove kupuje tvrdka Viljem Herbachscek, Dunaj VII./2. 686

Kupim kadi za slike v dobrem stanu. Kdo hoče prodati, naj mi naznani. J. Žef Sver, Buch pri Hartbergu, Štajersko. 684

Sadice od pese (run) ima v veliki množini na prodaj Martin Muršec, Čirnica pri St. Ilju v Slov. gor. 710

Kupim posnemalnik "Melotte", nov ali malo rabljen. Ponudbe na naslov: "Melotte" pošta Cven pri Ljutomeru, Štajersko. 592

Kupim ali tudi v najem vzamem dobro vpeljano trgovsko hišo, če močno z nekaj posestvom ter v bližini železniške postaje, najrajše kje na Spodnjem Štajerskem. Ponudbe je poslati pod "Trgovina št. 540" na upravo Slovenskega Gospodarja.

Domačo slivovko, vinsko žganje, tropinovec, vinski kamen, strd, čebelni vasek,

kupi vsako množino in plača najbolje: Jos. Šerec, trgovec v Mariboru, Tegethoff-ova ulica št. 57. 577

XX Proda se: XX

"Ruš" za hišno poslopje na prodaj! Več se izvede pod "Ruš" 638.

Mlada težka kobi se proda Karin, trgovec Gornja Poljaka pri Pragerskem. 660

Proda se posestvo z gospodarskim poslopjem, vsega skupaj 7 oralov. Naslov v upravnštvo pod "Posestvo 636".

Hiša s tremi stanovanji in vrtom v Novi vasi. Cesta na Spodnje Radvanje št. 27 se takoj proda. Več se izvede pri posestniku Maribor, Meljaka c. 59, soba št. 1. 640

Na prodaj postelja z žimnicami in nočno omarico, 2 očevna, 4 fotelji, mara in trdega lesa vse lepo posloštev. Antonija Gurjak v Krčevnah 193. Maribor. 665

Gostilna in mesarija z ledencico pri Sv. Trojici v Slov. gor. velika ujiva, vrt se pod dobrimi pogoji proda ali da v najem. Naslov: Zorčič Al., valčni mlin, Ptuj. 647

Dolge hlače iz usnja od srne se oddajo za živila ali predajo. Harnat, Maribor, Gosp. ul. 16/II. 696

Premog

(ostrovski) za kovač in fini graski-koks je zopet v zalogi za kovača, ki stanujejo v mariborskem okraju glavarstvu. Glavna zaloga H. Andražič, trgovina z želenko v Mariboru, Koroško predmestje. 708

Postelj s pokrovom, z vložkom in žimnicico, omarica s predali, pisala miza, umivalnik, jedilna shramba, 2 vozova in sanj se prodajo. Maribor, Melje, Humboldova ulica 6. 700

Barvo za obliko, črna, temnomorča, temnorjava, temnordeca, temnzelena in temnosiva za domače barvanje platna, volne in svile v v zavojkih á 50 vin; pošilja na zunaj franko, če se pošle naprej znesek ali pa proti povzetju: H. Billerbeck, Maribor, Gospodska ul. 29. 698

ZAGA

(polno valčno omrežje) z elektrarno vse v obratu brez pogreške ob tirski brzovlak-postaji se proda. Dopolj pod "Uvodna prilika M 4853" na anonočno ekspedicijo Haasestein & Vogler A. G., Dunaj I. Schulerstr. 1. 671

Umivalnik, nočna omarica, miza, rabni predmeti tudi orodje staro žezele so proda. Maribor, Nagyjeva ul. 10., M. Frankl, III. n. 684

Eso-prezne vozeve konjsko opravo proda Ferk, Maribor, grad. 686

Enonadstropna

hiša

v Mariboru s 14 stanovanji se tako pr da. Naslov v upravnštvo pod "Hiša" št. 690.

Zadruga v Račah prodaja železne mline za zrnje. Franckovo cikorijsko dobi v kratkem žico s trnkami (Stacheldrah). 685

Imam iz kamnoloma Donačke gore vsakovrstne mlinske kamne na prodaj. Tudi žrnje za domačo rabi. Jožef Planina Rogatec, Štajersko. 686

Poskrbim vsakemu železni mlinu za vsako vrsto zrnja mleti; lahko en sam otrok žene. Cena 105 K. Če si vsak sam po nju pride, mu lahko vse razkažem. Janez Deutschman, Selincia ob Muri, p. Sv. Ilj v Sl. goricah. 687

Kmetovalci, pozor! Mline za vsako vrsto žita, kateri melje moko in zdrob se naroči pri M. Šumer, Konjice. 688

Na prodaj novo zidanje smo in dvo nadstropne hiše v mestu, davka in občinskih doklad prosti z velikimi in majhnimi stanovanji proti solncu obrnjene, se prodajo pod lahkim pogoji. Vpraša se pri Jožefu Nekrep v Mariboru, Mozartstrasse št. 59. 483

Dobrohranjen dvoprežen voz (kočija) se poceni proda. Maribor, Magdalenski trg 2. 605

službo:

Pridna prodajalka, nemškega in slovenskega jezika večja, se sprejme v večji trgovini. Stan vanje in brana v hiši. Ponudbe pod "Pridna prodajalka" sprejme upravništvo l. l. št. 661.

Izčim mlinarja, kateri mora biti zmogen s mostom opraviti vse dela na draskem mlinu. Placa po dogovoru 1 stop. s 10. junijem t. l. Lul. Kubarčič, Ormož. 660

Večji cerkevnik, pošten in zanesljiv, prost voj. čine, oženjen brez otrok, išče službo najprej na deželi, na Kranjskem ali Štajerskem. Ponudbe prosi na upravnštvo te glede pod "Cerkveni k 6-8". 641

Bekla se sprejme takoj v Rošpahu 185 prig. Gros p. Maribor. 676

16 leten fant želi priti kje v kaško slovensko pisarno. Naslov: Fr. Kežman, Zbigevo 83, Radgona. 682

V začetku maja mi je bilo ukradeni v Ptuju "Stiria-kolo" v dobrem stanu. Če kdo kaj zna, naj sporoči mestni policiji v Ptuju in dobi 100 K darila. 688

SLOVENSKI GOSPODAR.

Priden 16 leten fant se vzame na delo v službo. Naslov: J. L. poštotežeče, Hoče. 681

Elektromonter vojašnine prost, samec ali vdovec brez otrok, zmožen inštalačijskega dela in vsej obrati z elektromotorji se išče. Hrana in stanovanje proste. Ponudbe z navedbo doseganjega služovanja in zahtevka plačje je načrtovali pod "Elektromonter 649" na upravnštvo lega lista.

iz Taškenta v Rusiji vrnivši vjetniki se prosijo naj poročajo materi Teresiji Anderluh v Dramljah, ake je kateremu kaj znamenega tam se nahajajočem Jakobu Anderluh: Stari saperni lager 11. bataljona. Stroški se povrnejo. 693

zjava J. Ž. sem dan 1. aprila 1918 v Kampferjevi gostilni pri Gorjini Kangoti žalil g. Ivana Komarca. Moja očitanka so brez podlag, jaz je preklicujem in oblažujem. Jurij Pšajd. 663

Kuharica išče službo. Naslov v upravnštvo pod "Kuharica 646". 692

V župnišču v Ra goni se sprejme delek za kmetsko delo. 639

Razpisana je služba organista in cercevnika pri Sv. Petru na Kronske gori, pošta: Meža ob Dravi. 643

Sprejem v uk dva učenca. Ivan Rebek, ključavnica, Cejce. 642

Kovaškega učenca sprejme Bezjak Vincenc, Tezno 80, Maribor. 632

Zelim kot prodajalka v trgovino z mešanim blagom, zmožna nemščina in slovenščina v govoru in pisavi, dobra spričevala. Več pove ureduščino tega lista št. 701.

Izvrstna kuharica, ki zns vsa dela tudi pri kmetiji in drogh gospodinjzkih del zna tudi ogljati, želi službo v teku tega leta v župnišču. Naslov pod znakom "kuharica št. 618". 691

Vzamem učenca na tri leta takoj. Starost 16 let naprej. Za hrano in obliko se bo skrbelo. Usuvarj g. Marčič, Slev. Bistrica. 619

V župnišču Sv. Andreja nad Polzelo, pošta Velenje se sprejme debla. 559

Sprejme se na večje posestvo kjer je tudi gostilna, poščena snažna debla. Znati mora dojeti, perlo prati nekaj svinj opravljati pa tudi v kuhinji nekaj pomagati. Plača po dogovoru. Vstop 1. junija. Služba je blizu cerkve in blizu kolodvora. Naslov pove upravnštvo Slov. Gospodarja pod "Dekla št. 51". 685

Vzamem učenca na tri leta takoj. Starost 16 let naprej. Za hrano in obliko se bo skrbelo. Usuvarj g. Marčič, Slev. Bistrica. 619

Močna kuhinjska postelj s pokrovom se odda za moko pri J. Breger, Gospodska ulica 16. Maribor. 619

LEP SPOMIN!

Doprnsna slika v naravni velikosti

se Vam pošlje, če mi pošljete fotografi. Posnetek popolnoma podoben. Cena K 18-. Prosim naročila na Marko Ernst, Gradec, Klosterwies, 25, Partere. 683

Konjak.

Za oslabile vsled starosti, za slabosti v želodcu in proti izgubi telesne moči je staro vino-konjak že več stoletij znani kot priznano krepljivo sredstvo, ki oživlja duh in telo. Pošilja 4 polliterske steklenice franko za K 88-. Vino belo in rdeči burgundec od 58 l naprej dokler je še kaj zaloge po K 6-8 liter. Benedikt Hertl, veleposetnik, grad Golič pri Konjicah, Staj. 512

Cunje

vseh vrst, juta, odpadki novega gunka, krojaški odrezki, raztrgane nogavice, raztrgano moško in ženske oblike, stare posteljne oedeje, koče, kosti, konjske repe, sviljske ščetnine, kupuje po najvišjih cenah M. Thorinek & Co. Celje. Trgovci in nakupovalci od hiše do hiše dobijo boljše cene. 512

SOLZNA AVSTRIJA.

(3 pomnožen natis.)

Knjiga pod naslovom "Solzna Avstrija" s 27 bojnim pesnimi, stane na pot vred 1 K 80 vin. Knjiga "Pevojstvi slave" s 20 lepimi narodnimi pesmi stane 1 K 70 vin. Posle se znesek v novih neoblaženih poštih znankah ali pa po poštni nakaznici. Na brezplačna naročila se ne morem ozirati! Naročuje se pri Matiju Bele, pri Sv. Bolzenku v Slov. goricah, via Ptuj, Štajersko. 98

Slovenske gospodinje

so povsem znanje kot modre in varčne in vendar se dajo glede na čistilna sredstva t. j. nadomeščila za milo prevarati od naših škodljivcev, podpirajo s tem nam nasprotne narode v dvojno škodo. — Namenil sem se tem naše c. gosp. opozoriti na to, da je bolje zanesti se na domačina, podpirati slovensko trgovino in industrijo, kar je tem bolj mogoče, ker jamčim, da postrežem vsakega s kar najboljšim nadomestilom mila po zmerni ceni. Razposiljam po povzetju kar najboljši pralci prasek v zavojih po 5 kg za K 10-. Prosim Vas Vašega zaupanja ter naročite se danes eno poštno pošljatev tega sredstva. Blago je iz vrtovnega. Mnogi, našim ciljem sovražni so že od nas Slovencev obogateli; mogoče se odločite dati svojemu domačinu vsaj skromen zaslužek. Naročite tako dokler še trajá zaloga. Edvard Lackner, trg. agentura Celje (postni predel). 674

Bencin-motor se proda.

10 konjskih moči 1100 obratov v eni minut. Fabrikat "Dion de Bouton" z Poš-evo vžigalnico. Cena 2800 K. Jakob Drevenšek, trg. agentura Celje (postni predel). 614

Spodnjetajerska ljudska posojilnica v Mariboru, reg. zad. z neom. zavezova vabi člane na redni občni zbor,

ki se vrši dne 20. junija ob 10. uri predpoldne v posojilniških prostorih Slovna ulica št. 6.

DNEVNI RED:

- Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
- Poročilo načelstva in nadzorstva in odobrenje računskega zaključka za l. 1917.
- Razdelitev čis. 1. dobička za leto 1917.
- Volitev nadzorstva
- Volitev treh članov načelstva namesto tistih treh, ki glasom pravil odstopijo.
- Slučajnosti.

Ako bi ob

Zimski viharji so se umaknili majniku!

V zapuščenih strelskih jarkih in na bojnih poljanah vzhoda klijejo trave, cvetlice in bogato snopje.

Pot do velike žetve končne zmage in splošnega miru
kaže
8. vojno posojilo.

Kdor

hoče domovini služiti in svojice varova'i naj podpiše na **8. vojno posojilo**
potom 672

zavarovanja na vojno posojilo
pri c. kr. avstrisk. skladu za vojaške vdove in sirote, zavarovalni oddelek.

Pojasnila daje in priglasnice sprejema ekspozitura v Mariboru, Sodnijska ulica 14, ter okrajne poslovalnice v Celju, Brežicah, Slov. Gradcu, Ptaju.

VABILO

na

redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojiln. v Poljčanah,
reg. zad. z neom. zavez.,

ki se bode vršil v posojilničnih prostorih v nedeljo,
dne 30. junija 1918 ob 3. uri popoldan.

DNEVNI RED: 1. Poročilo načelstva, 2. odobritev rač. zaklj. za l. 1917, 3. volitev načelstva,
4. volitev nadzorstva, 5. slučajnost.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se čez pol ure na istem mestu in po istem dnevnom redu drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo.

689

Zahvala.

Za vse ljubezljive dokaze srčnega sočutja povodom prebitke izgube naše ljubljene hčerke in sestrice

MARIJE ŠAMPERL

Izrekamo vsem cenjenim udeležencem pogreba prisrčno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. g. domačemu župniku Jožefu Sinku za tolažilne obiske med boleznjico, za vodstvo pogreba in krasen ginijiv govor ob odprttem grobu. Enako najtoplejša zahvala preč. g. domačemu kaplanu Francu Škop in g. Jožefu Toplak, za udeležbo in sodelovanje pri pogrebu.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in sosedjem, ter vsem, kateri so jo v tako obilnem številu spremljali na njeni zadnji poti, kakor tudi vsem mladenkam Marijine družbe, posebno onim, ki so nesle njeno krsto na pokopališče, pevčkam, ki so ji zapele v slovo.

Priporočamo dragu pokojnico v molitev in hvaležen spomin.

Sv. Lovrenc v Slov. gor., dne 9. maja 1918.

Janez in Alojzija, starši.

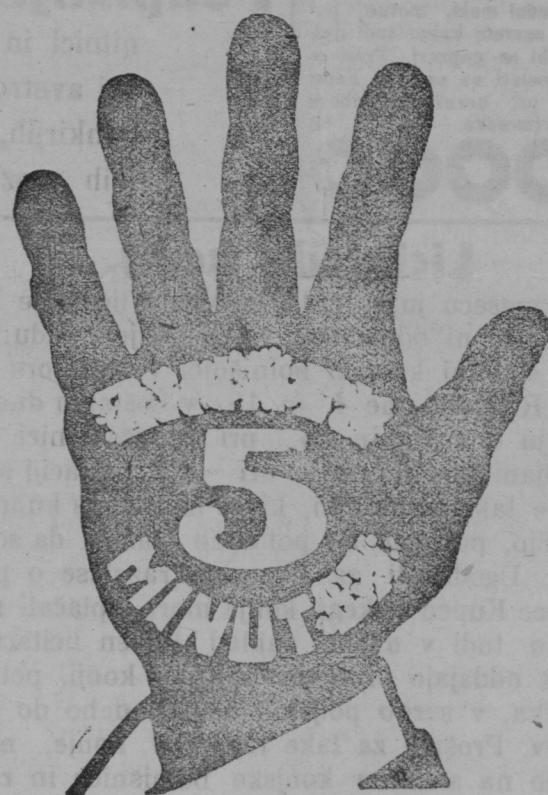
Franc, Alojz, Anton, bratje.

651

SENZACIONALNA NOVOST!

L U R I O N

krema-vosek za čevlje.

V 5 MINUTAH

more vsak od 1 komada LURION krema-voska za čevlje skuhati četr kilograma najboljše kreme za čevlje Cena 2.— K. Dobiva se povsod!

Montanwachs-Werke A. G.

Dunaj, IX.

Nussdorferstrasse št. 20.

Razglas.

Na daželnji sadjarski in vinarski šoli v Mariboru se ob začetku šolskega leta 1918/19 razdeli več prostih mest.

Kdor se potege za tako prosto mesto; mora biti pristojen na Štajersko in star najmanj 16 let. Nekolekove prošnje se naslovijo na štajerski deželni odbor, priložiti se mora: Krstni list, domovnica, spričevalo o stavjenju koz in zdravstveno spričevalo, hravnostno spričevalo in šolsko odprstnico. Prošnje se morajo oddati najpozneje do 15. julija t. l. osebno pri ravnateljstvu deželne sadarske in vinarske šole v Mariboru, kjer se dobijo tudi natančnejša pojasnila.

Gradec, dne 4. maja 1918.

(Kienr.)

Štaj. deželni odbor.

ČEBELNI VOSEK

ter voščine kupi veletrgovina

ANTON KOLENC v Celju, vsako množino in sicer vosek po K 20.—, voščine po K 5.— kg.

Zahvala.

Vsem, ki so našemu dragemu pokojniku, gospodu

Francu Schneider-ju,

nadučitelju v Cezanjevoih pri Ljutomeru, skazali zadnjo čast in ga spremili k večnemu počitku, posebno veleč. duhovščini, e. kr. uradništvu, velec. učiteljstvu, g. naduč. Cvahtaju za prekrasne besede, slavnemu pevskemu društvu ganljive žalostinke, cezanjevskemu gasilnemu društvu, vsem prijateljem in znancem izrekamo naprirsrečnjo zahvalo.

Cezanjeveci pri Ljutomeru, 16. maja 1918.

652

Žalujoča rodbina Schneiderjeva.

ZAHVALA.

Zahvaljujemo se vsem sosedom, znancem in prijateljem za izkazano sočutje povodom smrti in pogreba ljubljenega soproga, očeta, brata, svaka gospoda

FRANCA PREGL,

posestnika v Jareninskem dolu

Posebno se zahvaljujemo velečastiti duhovščini, g. nadučitelju in vsem posestnikom. Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. Vsem kličemo: Bog plačaj!

Jarenina, dne 8. maja 1918.

653

Žalujoča žena in otoci.

ZAHVALA.

Povodom smrti preljubljenega in nepozabnega moža in očeta

Janeza Ramšak,

gostilničarja v Staremtrgu,

ki je dan 20. maja po dolgi bolezni previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal, nas veče dolžnost vsem se zakvaliti, ki so blagega pokojnika spremili k zadnjemu počitku. Posebno pa milostljivemu gospodu kanoniku Antonu Šlanderu za večkratne tolažilne obiske in č. g. kapljanu A. Kosi za spremstvo k pogrebu ter občinskemu odboru in sploh vsem znancem in prijateljem bodi najtoplejša zahvala in od Boga plačaj.

Priporočamo dragega pokojnika v molitev in hvaležen spomin.

Stari trg, dne 27. maja 1918.

644

Žalujoči ostali,

VABILO

na

redni občni zbor

Hranilnega in posojilnega društva pri Sv. Emi,
reg. zadruga v neom. zav.,
ki se bo vršil dne 18. junija 1918 ob 4. uri pop.
v posojilničnih prostorih.

DNEVNI RED: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Odobritev rač. zaklj. za l. 1917. 3. Poročilo načelstva. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Načelstvo.

657

VABILO na**redni občni zbor**

Kmečke hranilnice in posojilnice v Bučah,
registr. zadr. v neom. zav.,
kateri se vrši v nedeljo, dne 9. junija 1918, po
rani službi božji v župnišču.

Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaklj. za leto 1915. 4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se po § 32 zadr. prav. pol ure pozneje na istem protoru in z istim dnevnim redom drug občni zbor, kateri sме brezpojno sklepati.

655

Posojilnica v Gornji Radgoni

sprejema prijave na

VIII. VOJNO — POSOJILO.**Sv. Bolfenk v Slov. gor.**

Tukajšnja posojilnica naznanja, da zniža obrestno mero, za nove vloge od 1. junija stare vloge od 1. julija naprej

po 3½%.

Kdo s tem ni zadovoljen, lahko med tem časom vzdigne svoje vloge. — Načelstvo.

650

Razglas.

Podpisana zadruga razglaša, da bo obrestovala hranilne vloge od 1. julija 1918 dalje

po 3½%.

Vlagateljem, ki se ne strinjajo z znižanjem obrestne mere, je dano na prosto voljo, svoje vloge dvigniti pred potekom tega roka

Hranilnica in posojilnica pri Sv. Jurju ob južni žel.,
reg. zadr. v neom. zav.

654

8 vinarjev

(za eno dopisnico)
Vas stane moj e-
nik, katerega Vam
na zahtevo po-
šljem zaston. Prva tevarna ur
Ivan Konrad,
e. in kr. dvorni dobavitelj v
Mostu (Brf) št. 1958 (Češke).
Niklje ali jeklene anker-ure
K 26.—, 28.—, 30.—, iz bele
kovine (Gloria-srebre), goldini
ali jeklene Remont ure z dve-
nim pokrovom K 35.—, 40.—,
50.—, 60.—. Budilke K 16.—,
18.—, 20.—. Triletno jamstvo.
Pošiljanje po poštni pošti. Zam-
java dovoljena ali denar nazaj.
(5 Duk.)

Mlin „kmetski prijatelj“

Zopet nova Pfeiferjeva iznajdba
manjših demačih mlino na ka-
menje za gonišče z roko in ge-
peljnom, s stolom na pet sitnic za
finejšo pšenično, žitno, koruzno
in hajdovsko moko in 4 vrste zdro-
ba za kuho. En šolj lahko melje.
Mlin je 1 m 20 c/m dolg, 60 c/m
1 m 55 c/m visok stans 500 K,
mlin na kamenje brez stola in
sitnici 300 K, mlin brez stola na
jeklene šajbe 200 K, mlin brez
stola na železne šajbe 150 K.
Vsakemu kmetu je pač dovolj
znano, da mlini samona kamenje
zamrejo najnejšo, najboljše in
redilne moko napraviti. Ce se kam-
na po dolgi rabi ogladita se z
navadnim klepačem skelesta in
sta zopet za rabo kakor nova. Med
tem če se pri drugih mlinih šajbe
ali valjarji obrabijo, so za zavreti.
Med vojno se slikani ceniki ne-
morejo pošiljati. J. Pfeifer tovarna
za stroje in mline v Hočah pri
Mariboru.

Viso in sadni moč, močno,
pokvarjeno, zavreti kakor tudi tudi
po plesnobi se poopravi. Prosi se
vzorec poslati na naslov: Peter
Skerbec pri cezelju odboru
Goričke, Primorske.

(5 Duk.)

Licitacija konj.

V mesecu junij 1918 se vršijo licitacije konj,
ki so potrebni odpočitka, v naslednjem redu:

V stabilni konjski bolnišnici v Mariboru dne
22., v Radgoni dne 4. in 18., v Šoštanju dne 16.,
v Kranju dne 10. in 24., pri vnovičevalnici konj
v Ljubljani dne 6. ob 9. uri — K licitaciji se do-
puste le taki ponudniki, ki se izkažejo s kupno le-
gitimacijo, potrjeno od politične oblasti, da so pol-
jedelci. Ugodnosti za kupce se razglase o prilik
licitacije. Kupec kakega konja mora vplačati razen
kupnino tudi v ubožni zaklad Razen licitacijskih
konj se oddajajo proti reverzu tudi konji, potrebni
odpočitka, v svrhu poljskih del za dobo do štirih
mesecev. Prošnje za take reverzne konje, naj se
pošiljajo na stabilne konjske bolnišnice in razpe-
čevalnice konj.

638

PRISTAVNIK (SAFER)

popolnoma trezen in pošten ter vojaščine prost samec ali
vdovec brez otrok se išče za večje gozdro posestvo. Pro-
sileci, ki razumejo razun poljedelstva in živinorejo tudi sad-
jarstvo s cepljenjem divjakov in čebelarstvo, imajo prednost.
Ponudniki, ki imajo skušnje v kmetovanju v hribovitih
krajih, naj pošljijo svoje ponudbe, z navedbo zahtevane
plače pri prosti hrani in stanovanju, označbo dosedanjega
delovanja in naslovom pri katerih se lahko povpraša, pod
naslovom „Šafer“ na upravnosti tega lista. Na neugajajoče
ponudbe se ne bo odgovorilo.

648

**avstrijsko —
vojno —
posojilo****Davka prosto 5½% državno posojilo po K 9250****Davka prosto 5½% držav. zadolžnice po K 96—**

Podpisovalec sprejne 1½% bonifikacije in pri amortizačnem držav-
nem posojilu vrhutega še bonifikacijo enomesecnih obresti.

Državno posojilo se bo vračevalo v letih 1924—1958 potom žrebanja.

Državne zadolžnice more lastnik počeni s 1. sept. 1923 odpovedati
v svrhu povračila z daevom zapadlosti vsakega kupona na dobo
šestih mesecev.

Ugodnosti avstro-ogrsko banke in blagajne za vojna posojila pri
najetju posojil v svrhu podpisovanja vojnega posojila.

To vojno posojilo sprejmo za plačevanja davka od vojnih dobičkov.
Ugodnosti podpisovalcev pri prodaji predmetov ob demobilizaciji.

Podpisuje se od 28. maja do 2. julija 1918.

Podpisuje se in dobe pojasnila pri poštni hra-
nilnici in poštnih uradih, pri davkarijah, državnih blagajnah,
pri avstro-ogrski banki in njenih podružnicah, pri vseh bankah,
bankirjih, hranilnicah, zavarovalnicah, kreditnih zadrugah in
njih zvezah.

(5 Duk.)

Naznanilo.

Vojnogospodarska-skupina c. in kr. graškega
vojaškega poveljstva poziva vse kmetovalce Štajer-
ske, Koroške in Kranjske, da predložijo ustmeno-
ali pismeno predloge v svrhu sklepanja pogodb za
sajenje ali dobavo zelenjave in sicer gori imenovani
vojnogospodarski skupini ali pa bližnjemu vojaš-
kemu uradu ozir. orožniški postaji, kjer se dobijo
natančnejša navodila. Sklepare se bodo pogodbe
za sajenje in dobavo za ves del, ali za samo eden
del pridelka zelenjave (zelje, ohrov, korenje, kole-
raba, pesa, bela re, a, čebula), pri čemer sme pri-
držati zase vsak pridelovalec množine za lastno ra-
bo.

Na zahtevo da vojaka uprava potrebuje mno-
žino semenja za zelenjavo.

670

Kupujem po najvišjih dnevnih cenah
strd, vosek, suhe gobe, janež in kumno.

IVAN RAVNIKAR, Celje.**POSOJILNICA V GORNJI RADGONI**
registrovana zadruga z neomejeno zavezou.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in
se obrestujejo po najvišji obre-
stni meri. Obresti se pripisujejo brez posebnega
naročila koncem vsakega leta h kapitalu. Hra-
nilne knjižnice drugih zavodov se sprejemajo
brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da-
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nala-
ganje po pošti so strankam na razpolago polo-
žnice c. kr. poštne hranilnice št. 93.871. Rentni
davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajajo pod najugodnejšimi pogoji
in sicer na vknjižbo po 5%, na po-
roštvo po 5½%. Izposojuje se tudi na zastavo
vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denar-
nih zavodih prevzema posojilnica v svojo last.
Tozadovni stroški ne presegajo nikdar 7 K. Pro-
šnje za vknjižbo novih kakor tudi za izbris sta-
rih posojil dela posojilnica brezplačno, stranka
plača le koleke.

Uradne ure so vsak torek in petek od 9. do 12.
ure dopoldne. Ako pa pride na ta
dan praznik, se uraduje naslednji dan. Ob uradnih
urah se sprejema in izplačuje denar. Posojilnica iz-
plačuje tudi obresti vojnih posojil brez vsakega odbitka.

Pojasnila se dajejo, prošnje sprejemajo in vsi
drugi uradni posli izvršujejo vsak de-
lavnik od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop.

Uradni prostori so v lastni hiši, Gornji
gris štev. 8.